

אישור התקנון לעבודת הממשלה

הצעה להחלטה

מ ח ל י ט י ס, בהתאם לסעיף 31(ו) לחוק יסוד: הממשלה, לאשר את התקנון לעבודת הממשלה בנוסח המצורף בזה.

דברי הסבר

רקע כללי

התקנון לעבודת הממשלה מסדיר את עבודת הממשלה בהתאם לסעיף 31(ו) לחוק יסוד: הממשלה, לפיו "הממשלה תקבע את סדרי ישיבותיה ועבודתה, דרכי דיוניה ואופן קבלת החלטותיה אם דרך קבע ואם לעניין מסוים".

להסכמים הקואליציוניים שנחתמו לקראת כינונה של הממשלה ה-36 צורף נוסח לתקנון עבודת הממשלה, אשר נקבע כי יובא לאישור הממשלה בסמוך ובהקדם האפשרי לאחר כינונה.

עם כינונה של הממשלה ה-36, מובא אפוא לאישור הממשלה התקנון לעבודת הממשלה, המבוסס בעיקרו על הנוסח הנ"ל, ושהוא גם דומה ברובו לנוסח התקנון הקודם שהיה בתוקף, בשינויים המתחייבים כתוצאה מכינונה של הממשלה ה-36 כממשלת חילופים.

בהתאם, התקנון המוצע קובע הוראות לעניין מעמדו וסמכויותיו של ראש הממשלה החלופי בכל הנוגע לקביעת סדר היום של הממשלה, הבאת נושאים להצבעה ומכלול עניינים נוספים.

בנוסף, מובהר במבוא לתקנון כי הכללים הקבועים בו מהווים כללי החלטה חלופיים באין מספר שווה של שרים שהם בעלי זיקה לראש הממשלה ושרים שהם בעלי זיקה לראש הממשלה החלופי בהתאם לסעיף 13א(ד) לחוק יסוד: הממשלה. בהקשר זה גם נקבע בסעיף 18 לתקנון המוצע כי הצעת החלטה שכל השרים בעלי הזיקה לראש הממשלה או כל השרים בעלי הזיקה לראש הממשלה החלופי יתנגדו לה פה אחד - לא תאושר. כמו כן נקבע בסעיף כי מעבר לכך, סדר היום לישיבות הממשלה נקבע על ידי ראש הממשלה, בהסכמת ראש הממשלה החלופי, גם העלאת נושא להצבעה טעונה הסכמת של שניהם.

להלן יפורטו נושאים מרכזיים נוספים שבהם התקנון המוצע מציע הסדרים שהם שונים מאלו שנקבעו בתקנון עבודת הממשלה שקדם לו:

- **סעיף 8 – המצאת סדר היום לשרים** – הוטמעה בסעיף התייחסות לפרקטיקה הנוהגת לפיה מופצים סדרי היום והחומרים הנלווים לישיבה באמצעות אתר אינטראנטי ייעודי ("אתר המעטפה"). מזכירות הממשלה מופקדת על ניהול האתר והנגשת החומרים המצויים בו לחברי הממשלה וללשכותיהם.

- **סעיף 10 – אשרור ואישור אמנות בין-לאומיות** – נוספו סעיפים (ו) ו-(ז) המסדירים, מטעמים מיוחדים של ביטחון המדינה ו/או יחסי החוץ, את אישורן של האמנות בוועדת השרים לענייני ביטחון לאומי במקום בממשלה.
- **סעיף 18 – הצבעות ב"ממשלת חילופים"** – סעיף זה מסדיר את מנגנון ההצבעה בממשלת חילופים כאשר מספר השרים המזוהים כבעלי זיקה לראש הממשלה אינו שווה למספר השרים בעלי הזיקה לראש הממשלה החלופי וזאת בהתאם להוראת סעיף 13א(ד)(1) בחוק יסוד: הממשלה.
- **סעיף 19 – החלטה שלא בישיבה** – סעיף זה עוסק במצב בו מתקבלת החלטה שלא בישיבת הממשלה, באמצעות פנייה בכתב או במשאל טלפוני אל השרים לבקשת עמדתם על הצעת ההחלטה. בעבר נקבע בהקשר זה כי שר שלא השיב לפנייה בתוך שבוע יראה כמי שמסכים להצעה. עוד נקבע כי אם אחד השרים ביקש כי ההצעה תובא לדיון בישיבת הממשלה, היא לא תוכרע בדרך של משאל, אולם לא הייתה אפשרות לשר המעוניין בכך להביע את התנגדותו להצעה, מבלי לבקש דיון בה בממשלה. כעת מוצע לאפשר לשר המעוניין בכך להודיע כי הוא מתנגד להצעה, כך שההכרעה בהצעה תיעשה במשאל, ברוב קולות. לצד זאת נשמרת האפשרות לשר המעוניין בכך לבקש כי ההצעה תידון בממשלה ובמקרה כזה לא יוכרע בה בדרך של משאל.
- בנוסף, מוצע לקבוע בסעיף 19 כי לראש הממשלה, בהסכמת ראש הממשלה החלופי נתונה הסמכות לקצר או להאריך את המועד לתשובת השרים, הכול על פי נסיבות העניין.
- כן מובהר, כי הסדרי ההצבעה המפורטים בהוראות סעיף 18(ב) לתקנון יחולו גם על קבלת החלטה שלא בישיבה.
- תיקון מקביל נעשה גם בסעיף 38 לתקנון, העוסק בקבלת החלטה על ידי ועדת שרים שלא בישיבה, בדרך של משאל.
- **סעיף 20(ג) – בדיקה מקדמית למינויים על ידי הממשלה או המובאים לאישורה** – מוצע כי הצעת החלטה שעניינה מינוי הנעשה על ידי הממשלה או המובא לאישורה, תופץ ככלל במסגרת סדר היום המופץ לקראת הישיבה ואולם, לראש הממשלה, בהסכמת ראש הממשלה החליפי, ניתנת סמכות לקבוע כי המינוי יובא לידיעת חברי הממשלה למשך פרק זמן ארוך יותר לפני הבאתו לדיון בממשלה.
- **סעיף 20(ט) – מוצע כי על אף האמור בסעיף 1 לתקנון לעבודת הממשלה, לעניין קביעת סדר יום הממשלה על ידי ראש הממשלה, בהסכמת ראש הממשלה החלופי, שר יהא רשאי להעלות הצעה למינוי או לאישור מינוי על ידי הממשלה שבתחום אחריות משרדו, והכול אם לא החליט ראש הממשלה אחרת.**
- **סעיף 24 – הצעה להחלטה, הסתייגות וערר של שר שחדל לכהן או ששינה את תפקידו בממשלה** – מוצע לקבוע כי הצעה להחלטה, הסתייגות מהצעת החלטה וערר על החלטת ועדת שרים (להלן – העניין), שהוגשו על ידי שר שחדל לכהן בממשלה, אם ברור מהקשר הדברים שלא היה העניין קשור לתחום משרדו, יועבר על ידי מזכיר הממשלה לראש הממשלה או לראש הממשלה החלופי, לפי זיקת השר שחדל לכהן. לאחר ההעברה כאמור יראו את העניין כאילו הוגש על-ידי ראש הממשלה או ראש הממשלה החלופי והמשך הטיפול ייעשה בהתאם להחלטתם.

- **סעיף 27(א) - סדר היום של ועדות השרים** – מוצע כי אם נקבע ממלא מקום ליושב ראש ועדת שרים, קביעת סדר היום של אותה ועדה תהיה בסמכות יו"ר הוועדה, בהסכמת ממלא מקומו.
- **סעיף 27(ב) - ניתנת סמכות לראש הממשלה או לראש הממשלה החלופי להסיר נושא מסדר יומה של ועדת שרים, זאת בנוסף לסמכות להורות ליושב ראש ועדת שרים לדחות קיומה של ישיבה בעניין מסוים, או לא לדון בעניין מסוים, או לא לקבל החלטה בעניין מסוים, ומבלי שיידרשו טעמים מיוחדים לכך.** האמור לא חל על ועדות שרים הפועלות על פי חוק.
- **סעיף 29 – מקום ומועד ישיבות ועדות השרים** – מובהר כי לא תתקיימנה ישיבות ועדות שרים במהלך קיום ישיבות ממשלה, וכן כי קיום ישיבה של ועדת שרים במקום שאינו מזכירות הממשלה טעון אישור מראש של ראש הממשלה.
- **סעיף 31(א) – ועדת שרים בראשות ראש הממשלה או בהשתתפותו** - מוצע כי בכל ועדת שרים שראש הממשלה עומד בראשה ישמש ראש הממשלה החלופי כממלא מקומו של ראש הממשלה.
- **סעיף 31(ב)-(ג)** – מוצע כי ראש הממשלה ו/או ראש הממשלה החלופי יהיו רשאים להשתתף בישיבת ועדת שרים שאינם נמנים על חבריה, ובאותה הישיבה יראו אותם כחברי ועדת השרים (ולא כיושבי ראש הוועדה, כפי שנקבע בעבר ביחס לראש הממשלה). עוד מוצע כי במצב דברים כזה לא תתקיים הצבעה באותה ישיבה אלא אם הובא הדבר לידיעת ראש הממשלה או ראש הממשלה החלופי לפי העניין וניתנה לו האפשרות להשתתף באותה ישיבה, וזאת כדי לשמור על עקרון הפריטטיות.
- **סעיף 39 – ערר על החלטת ועדת שרים** – מוצע כי פרק הזמן להגשת ערר על החלטות ועדת שרים יעמוד על שבוע אחד מיום שהופצה ההחלטה לידיעת חברי הממשלה (ולא שבועיים כפי שהיה בעבר). שינוי זה נעשה בשים לב לשינויים בדפוסי העבודה הנובעים מהפצת החומרים באינטראנט. משמעות התיקון הינו קיצור פרק הזמן שלאחריו החלטות ועדות שרים תקבלנה תוקף של החלטות ממשלה משבועיים לשבוע מיום הפצת הפרוטוקול, והכול כמובן אם לא הוגש ערר.
- **סעיף 49 - דיוני ועדת השרים לביטחון לאומי** – מוצע כי ראש המל"ל או נציגים מטעמו ירכזו חומרי רקע מקצועיים עבור חברי ועדת השרים שאינם ראש הממשלה ושר הביטחון, יסייעו בהכנה לישיבות הוועדה ויהיו גורם מקשר לקבלת מידע מגורמים נוספים.
- **סעיף 53 – תכנון לדיוני ועדת השרים לענייני ביטחון לאומי** – מוצע בסעיף (ב) כי מדי חצי שנה ייקבע דיון שבו תינתן סקירה מטעם משרד החוץ.
- **סעיף 60 – טיוטת חוק** – מוצע להוסיף לעניינים הנכללים בטיוטת חוק גם התייחסות להיבטים של עלויות רגולציה ובירוקרטיה, ולהבהיר שהאמור בסעיף אינו מהווה רשימה סגורה.
- **סעיף 70** – נסיעת ראש הממשלה ושר לחוץ לארץ – בסעיף (א)(1) מוצע כי נסיעת ראש הממשלה וראש הממשלה החליפי יובאו לידיעת חברי הממשלה ובסעיף (א)(2) מוצע כי נסיעת שאר חברי הממשלה טעונה את אישורו של ראש הממשלה.
- **סעיף 71 (ב)-(ג) – תמליל של דיוני הממשלה וועדות השרים** – מוצע להבהיר כי ההוראה שלפיה תמליל ישיבות הממשלה וועדות השרים בדיוניהן יסווג "סודי ביותר" נקבעת גם

בהתאם לסעיף 35(א)(4) לחוק יסוד: הממשלה, אשר מסמיך את הממשלה לקבוע עניינים שיישמרו בסוד.

- **סעיף 74 – הודעה בדבר סודיות ישיבה** – מוצע להבהיר כי סעיף זה אינו גורע מהוראת סעיף 71 בעניין סודיות התמלילים.
- **סעיף 88 (ד) – מעקב אחר ביצוע החלטות ממשלה ודיווח** – מוצע כי המנהל הכללי של משרד ראש הממשלה יציג לממשלה או לגורם אחר אם קבעה זאת הממשלה דו"ח על ההתקדמות בביצוע החלטות הממשלה לפחות אחת לחצי שנה, במקום אחת לשנה.
- **נספח ג' – בקשת שר לנסיעה לחוץ לארץ בתפקיד** – התווסף סעיף 8 שבמסגרתו יימסר מידע ביחס לנסיעות בתפקיד הנעשות במימון שאינו ממשלתי, באופן העולה בקנה אחד עם הנחיית היועץ המשפטי לממשלה מס' 1.1713 העוסקת בנסיעות לחו"ל במימון חוץ ממשלתי.
- **נספח ד' – התווספו תיקונים המסדירים (במעין "סעיף סל") את ממשק העבודה בין ראש הממשלה לראש הממשלה החליפי בעת עבודת הממשלה בחירום.**

**מוגש על ידי
ראש הממשלה**

**ז' בתמוז התשפ"א
17 ביוני 2021**



מזכירות הממשלה

התקנון לעבודת הממשלה

הממשלה ה- 36

ממשלת חילופים

תוכן עניינים

פרק א': מבוא	6
א. ראש הממשלה החלופי	6
ב. פרשנות תקנון זה	6
פרק ב': סדר היום של ישיבות הממשלה	7
1. סדר היום	7
2. נושאים לסדר היום	7
3. הגשת ההצעה	7
4. תוכן ההצעה	7
5. הצעה הכרוכה בפעולת שר אחר	8
6. סמכות הנתונה על-פי דין בידי שני שרים או יותר – אי הסכמה	9
7. פרסום ברשומות	9
8. המצאת סדר היום לשרים	9
9. חריגה מהכלל	9
10. אשרור ואישור אמנות בין-לאומיות	9
11. נוהל עבודת הממשלה בחירום	10
פרק ג': ישיבות הממשלה	11
12. מועד הישיבות ומקומן	11
13. ניהול הישיבות	11
14. השתתפות בישיבות הממשלה	11
15. הנושאים לדיון	11
16. סדר הדיון	12
17. שאלות	12
18. הצבעות	12
19. החלטה שלא בישיבת הממשלה	13
20. בדיקה מקדמית למינויים הנעשים על-ידי הממשלה או המובאים לאישורה	13
21. מינוי נציגי משרדים אחרים לוועדה או מועצה	14
22. ייצוג הולם במינוי ועדה או מועצה	14
23. דין החלטת ממשלה ודיון מחודש בהחלטה שנתקבלה	15
24. הצעה להחלטה, הסתייגות וערר של שר שחדל לכהן או ששינה את תפקידו בממשלה	15
פרק ד': ועדות שרים	16
25. ועדות שרים, היושב בראשן, הרכבן וסמכויותיהן	16
26. מזכירות ועדות השרים	16
27. סדר היום של ועדות השרים	16

16.....	השתתפות בוועדות השרים	28.
17.....	מקום ומועד ישיבות ועדות השרים	29.
17.....	ממלא מקום חבר ועדת השרים	30.
17.....	ועדות שרים בראשות ראש הממשלה או בהשתתפותו	31.
17.....	ממלא מקום יושב ראש ועדת שרים	32.
18.....	המניין בישיבת ועדת שרים	33.
18.....	הצעה החלטת בוועדת שרים הכרוכה בפעולות שר אחר	34.
18.....	הנושאים לדיון בוועדות שרים	35.
18.....	סדר הדיון בוועדת שרים	36.
19.....	הצבעות בוועדת שרים	37.
19.....	החלטה שלא בישיבת ועדת שרים	38.
20.....	ערר על החלטת ועדת שרים	39.
20.....	דיון בערר	40.
21.....	החלטות ועדת שרים שהן על דעת הממשלה	41.
21.....	ועדות משנה	42.
21.....	ועדות שרים משותפות	43.
21.....	ועדות שרים הפועלות על-פי חוק	44.
21.....	הצעה להחלטה, הסתייגות וערר של שר שחדל לכהן	45.
22	פרק ה': ועדת שרים לענייני ביטחון לאומי – הוראות מיוחדות	
22.....	כללי	46.
22.....	הרכב ועדת השרים לענייני ביטחון לאומי וכינוסה	47.
22.....	סדר היום ודיוני ועדת השרים לענייני ביטחון לאומי	48.
22.....	דיוני ועדת השרים לענייני ביטחון לאומי	49.
23.....	תחולה על דיוני הממשלה	50.
23.....	סודיות, עיון בפרוטוקולים והודעות לתקשורת	51.
23.....	דין החלטות ועדת השרים לענייני ביטחון לאומי	52.
23.....	תכנון לדיוני ועדת השרים לענייני ביטחון לאומי	53.
24.....	מעקב אחר החלטות ועדת השרים לענייני ביטחון לאומי	54.
25	פרק ו': העברת נושאים מהממשלה לוועדת שרים ומוועדת שרים לממשלה	
25.....	העברת הצעה לוועדת שרים על-פי הוראת ראש הממשלה	55.
25.....	העברת הצעה לישיבת הממשלה על-פי הוראת ראש הממשלה	56.
25.....	העברת דיון לממשלה	57.
26	פרק ז': טיפול בהצעות חוק	
26.....	ייזום חקיקה ממשלתית	58.
26.....	תזכיר חוק	59.

26.....	טיוטת חוק.....	60.
27.....	יידוע שרים.....	61.
27.....	הצעת חוק.....	62.
27.....	חקיקה דחופה.....	63.
27.....	הגשת הצעת חוק לכנסת.....	64.
28.....	חזרה מהצעת חוק.....	65.
28.....	הצעת חוק של חבר כנסת (הצעת חוק פרטית).....	66.
29.....	החלת דין הרציפות על הצעת חוק.....	67.
30	פרק ח': מצב חירום ותקנות לשעת חירום	
30.....	הכרזת מצב חירום.....	68.
30.....	תקנות שעת חירום.....	69.
32	פרק ט': נסיעות חברי הממשלה וסגני שרים לחוץ-לארץ וקביעת ממלאי מקום.....	
32.....	נסיעת ראש הממשלה ושר לחוץ-לארץ.....	70.
33	פרק י': פרוטוקול החלטות ותמליל הדיונים של הממשלה וועדות השרים	
33.....	תמליל של דיוני הממשלה וועדות השרים.....	71.
33.....	פרוטוקול הדיונים וההחלטות של הממשלה ושל ועדות השרים.....	72.
35	פרק י"א: סודיות ומסירת ידיעות.....	
35.....	סודיות.....	73.
35.....	הודעה בדבר סודיות הישיבה.....	74.
35.....	פרסום על-ידי מזכיר הממשלה.....	75.
35.....	פרסום ברבים.....	76.
36.....	אי-פרסום על-ידי המשרדים.....	77.
36.....	פניות מהציבור.....	78.
37	פרק י"ב: פרסומים והודעות ברשומות	
37.....	פרסומים והודעות על-פי דין.....	79.
37.....	הודעות ופרסומים אחרים.....	80.
38	פרק י"ג: הממשלה והכנסת.....	
38.....	שר מתאם.....	81.
38.....	הודעות בכנסת.....	82.
38.....	הצעות בדבר סדר היום של ישיבות הכנסת.....	83.
38.....	הצעה לסדר היום של הכנסת.....	84.
38.....	שאלות.....	85.
39.....	תפקידו של סגן שר.....	86.
39.....	אחריות חברי הממשלה.....	87.

40	פרק י"ד: מעקב אחר ביצוע החלטות הממשלה	
40	מעקב אחר ביצוע החלטות ממשלה ודיווח	88
40	מעקב אחר הצעות חוק	89
40	הטמעת החלטות ממשלה בתוכניות העבודה של משרדי הממשלה	90
41	נספח א' בתקנון לעבודת הממשלה	
47	נספח ב' בתקנון לעבודת הממשלה	
48	נספח ג' בתקנון לעבודת הממשלה	
49	נספח ד' בתקנון לעבודת הממשלה	

פרק א': מבוא

א. ראש הממשלה החלופי

בתקנון זה "ראש הממשלה החלופי" הינו כהגדרתו בסעיף 13א(1) לחוק יסוד: הממשלה.

ב. פרשנות תקנון זה

הכללים הקבועים בתקנון זה, לעניין אופן קבלת החלטות, באין מספר שווה של שרים שהם בעלי זיקה לראש הממשלה ושרים שהם בעלי זיקה לראש הממשלה החלופי, מהווים כללים בהתאם לסעיף 13א(ד)(1) לחוק יסוד: הממשלה.

פרק ב': סדר היום של ישיבות הממשלה

1. סדר היום

ראש הממשלה יקבע את סדר היום של ישיבות הממשלה בהסכמת ראש הממשלה החלופי.

2. נושאים לסדר היום

כל חבר ממשלה רשאי להציע להעלות נושא לסדר היום של ישיבת הממשלה על-פי הנוהל המפורט להלן.

3. הגשת ההצעה

(א) הצעה להעלאת נושא לסדר היום לישיבה הרגילה של הממשלה תוגש בכתב למזכיר הממשלה לא יאוחר משעה 18:00 ביום ג' שלפני ישיבת הממשלה.

(ב) הצעה להעלאת נושא לסדר היום אשר מפאת דחיפותה לא היה סיפק בידי השר להגישה במועד כאמור בסעיף (א) לעיל, תוגש בהקדם האפשרי, וראש הממשלה יחליט, בהסכמת ראש הממשלה החלופי, אם להורות על הכללתה בסדר יומה של ישיבת הממשלה.

4. תוכן ההצעה

הצעה להחלטה תכלול:

- (א) כותרת ההצעה המגדירה את מהות הנושא.
- (ב) אם מתבקשת החלטה - נוסח ההצעה להחלטה שהממשלה מתבקשת לקבלה. פירוט מוצע למבנה של הצעה להחלטה ראה בנספח א' לתקנון זה.
- (ג) דברי הסבר להצעה - דברי הסבר להצעת ההחלטה יבואו בנפרד ויכללו את המידע והנתונים לפי העניין וחוות דעת משפטית, הכול כמפורט בנספח א' לתקנון זה.
- (ד) (1) הצעה להחלטה שעל פי מהותה טעונה מעקב אחר ביצועה תקבע מי השר או השרים האחראים למעקב אחר ביצועה.
- (2) אם לא נקבע בהצעה להחלטה השר האחראי למעקב אחר ביצועה, השר או השרים המופקדים על ביצוע ההחלטה, לפי העניין, יהיו אחראים למעקב אחר ביצועה, כל שר לפי חלקו, ויחולו הוראות ס"ק (ד)(3) שלהלן.
- (3) המנהל הכללי של המשרד שבראשו עומד שר האחראי על מעקב אחר ביצוע החלטה ידווח למנהל הכללי של משרד ראש הממשלה, כאמור בסעיף 88 לתקנון.
- (ה) חתימת השר מגיש ההצעה - הצעה כאמור לעיל, תוגש למזכיר הממשלה בכתב עם חתימת השר המגיש.

- (ו) הצעה הנוגעת לשר אחר - נגעה ההצעה לתחום סמכותו של שר אחר - יבוא השר יוזם ההצעה בדברים עם השר האחר, ועמדתו של השר האחר תצוין במפורש. נגעה ההצעה לתחום סמכותו של השר יוזם ההצעה וגם לתחום סמכותו של שר אחר - יבוא השר יוזם ההצעה בדברים עם השר האחר ועמדת השר האחר תצוין במפורש.
- (ז) הצעה המוגשת מטעם ראש הממשלה - מבלי לגרוע מההוראות המפורטות בסעיפים (א) עד (ה) לעיל, הצעה המוגשת מטעמו של ראש הממשלה, ככל שהיא נוגעת לתחום סמכותם של שרים אחרים, תטופל על-ידי המנהל הכללי של משרד ראש הממשלה.
- (ח) (1) לא תופץ הצעה להחלטה ולא תעמוד על סדר יומה של ישיבת הממשלה אם לדעת מזכיר הממשלה, השר יוזם ההצעה לא מילא אחר הדרישות הנקובות בסעיף 4 (א) עד (ו) לעיל, כולן או מקצתן.
- (2) סבר מזכיר הממשלה כי הצעה להחלטה אינה עונה על דרישות סעיפים 4 (א) עד 4 (ו) לעיל, כולן או מקצתן, יפנה לשר יוזם ההצעה, יציין לפניו את המידע והנתונים החסרים ויבקשו להגיש נוסח מתוקן של ההצעה.
- (3) ראש הממשלה רשאי, בהסכמת ראש הממשלה החלופי, במקרים מיוחדים או בשל דחיפות העניין, להורות למזכיר הממשלה להעמיד על סדר יומה של ישיבת הממשלה גם הצעה שלא נכללו בה הוראות סעיפים קטנים 4 (א) עד (ו) כולן או מקצתן.
- (ט) מצגות בישיבות הממשלה - שר יוזם הצעה, המבקש לעשות שימוש במצגת בעת הצגת נושא לממשלה, יעביר המצגת למזכירות הממשלה לפחות 2 ימי עבודה לפני הדיון. המצגות תהיינה ערוכות לפי כללי הצגת מצגות כמפורט בנספח ב' המצורף לתקנון זה.

5. הצעה הכרוכה בפעולת שר אחר

- (א) לא נהג השר המציע כאמור בסעיף 4 (ו) לתקנון, או שלא צוינו המקור התקציבי להצעה הכרוכה בתקציב ועמדת שר האוצר בעניין, יעביר מזכיר הממשלה את ההצעה לחוות דעתו של השר האחר - לפי העניין.
- (ב) (1) לא השיב השר האחר לפניית מזכיר הממשלה בתוך שבועיים, תועמד ההצעה על סדר היום, אם החליט על כך ראש הממשלה בהסכמת ראש הממשלה החלופי, בתוספת הערה שההצעה נשלחה לשר אחר, אולם לא נתקבלו חוות דעתו או הערותיו בתוך המועד שנקבע.
- (2) על אף האמור בסעיף (ב) (1) לעיל, רשאי מזכיר הממשלה לתת לשר האחר ארכה של עד שבועיים נוספים להמציא את עמדתו בטרם תועמד ההצעה על סדר היום, זאת אם שוכנע כי נסיבות העניין מצדיקות את הארכה כאמור.
- (3) על אף האמור בסעיפים (ב) (1) ו-(ב) (2) לעיל, רשאי ראש הממשלה, בהסכמת ראש הממשלה החלופי, לקצר או להאריך את המועדים הנקובים בסעיפים אלו.

6. סמכות הנתונה על-פי דין בידי שני שרים או יותר – אי הסכמה

סמכות הנתונה על-פי דין בידי שני שרים או יותר ואין הסכמה ביניהם להפעלת הסמכות, השר שביקש מהשר האחר להפעיל סמכות משותפת ולא נענה בתוך שלושים יום, יביא את המחלוקת לפני ראש הממשלה וראש הממשלה החלופי. אם לא תוסדר המחלוקת, היא תובא להכרעת הממשלה.

7. פרסום ברשומות

שר המבקש להעלות הצעה להחלטה המחייבת פרסום ברשומות, ימציא למזכירות הממשלה, יחד עם הצעת ההחלטה, גם את הנוסח המוצע לפרסום ברשומות.

8. המצאת סדר היום לשרים

(א) מזכיר הממשלה יכין את סדר היום לשיבה רגילה של הממשלה ואת החומר הנוגע לנושאים שבו. סדר היום והחומרים הנלווים יהיו זמינים לעיון השרים לפחות 48 שעות לפני הישיבה (ימי שבת וחג אינם נמנים במניין השעות), באמצעות אתר אינטרנט ייעודי ("אתר המעטפה"), בדרך הקבועה בסדרי עבודתה של מזכירות הממשלה, אלא אם קבע ראש הממשלה, בהסכמת ראש הממשלה החלופי, כי הדבר לא ייעשה כך, בגלל סודיות המסמכים או בגלל דחיפות העניין.

(ב) נושא לסדר היום שנתקיימה בו הוראת סעיף 5(ב) יכין לגביו מזכיר הממשלה תוספת לסדר היום שתימסר לשרים.

(ג) נושאים לסדר היום וכל חומר הנוסף להם, לרבות הסתייגויות מהצעות להחלטה, יצוינו על-ידי מזכירות הממשלה במספרים סידוריים ויצורפו כנספחים לסדר היום של אותה ישיבה ויאוזכרו במספריהם אלה גם בסדרי היום הבאים או במאגר נפרד.

9. חריגה מהכלל

ראש הממשלה רשאי, בהסכמת ראש הממשלה החלופי, להרשות, לפי הצורך, חריגה מהוראות סעיפים 1–9 לפרק זה, כולן או מקצתן.

10. אשרור ואישור אמנות בין-לאומיות

(א) שר המבקש להגיש הצעה להחלטה בדבר אשרור אמנה בין-לאומית יעביר למזכיר הכנסת שבועיים קודם שני עותקים מנוסח האמנה בתרגומה לעברית ואת עיקריה, על מנת שזה יביאם לידיעת חברי הכנסת. בתקופת הפגרה יימנו השבועיים ממועד כינוס פגרה של הכנסת.

(ב) סעיף (א) לעיל לא יחול אם לדעת השר המגיש, בהסכמת שר החוץ ושר המשפטים, נמנעת המצאת עותקי האמנה לכנסת מטעמי דחיפות או סודיות.

(ג) לאחר העברת עותקי האמנה לידיעת הכנסת כאמור לעיל ובחלוף פרק הזמן הנקוב בסעיף (א) לעיל, תועבר למזכיר הממשלה על-ידי השר המגיש הצעת החלטה בעניין אשרור האמנה. להצעת ההחלטה יצורפו נוסח האמנה בתרגומה לעברית ועיקריה. דברי ההסבר להצעת ההחלטה יובאו כמפורט בסעיף 4 ובנספח א' לתקנון זה. כמו כן יובאו עמדות היועץ המשפטי לממשלה, או מי מטעמו, ומשרד החוץ. ננקטה בכנסת פעולה בעניין האמנה בהתאם לתקנון הכנסת, יודיע על כך השר מגיש ההצעה בדברי ההסבר. מזכיר הממשלה יעביר את הצעת ההחלטה בדבר אשרור האמנה לידיעת כל חברי הממשלה, ויבקש את עמדתם בדרך שנוהגים בסעיף 19(ב) בתקנון.

(ד) ההליך הקבוע בסעיף זה יחול גם על:

(1) אישור הממשלה להצטרפות לאמנה בין-לאומית רב צדדית (accession).

(2) אישור הממשלה לחתימה על אמנה בין-לאומית דו-צדדית אשר בשל צורך מיוחד, שיפורט בדברי ההסבר, נכנסת לתוקף עם אקט החתימה עצמו.

(ה) הממשלה רשאית לקבוע, כי בשל חשיבותה, תוגש אמנה בין-לאומית גם לאישור הכנסת.

(ו) ראש הממשלה רשאי לקבוע, מטעמים מיוחדים של ביטחון המדינה ו/או יחסי החוץ של המדינה, כי אמנה בין-לאומית מסוימת תובא לאשרור או לאישור בפני ועדת השרים לענייני ביטחון לאומי, במקום בפני הממשלה. קביעה זו תיעשה לאחר התייעצות עם השר המוביל את הטיפול באמנה הבין-לאומית ועם שר החוץ, וכן עם שר הביטחון כאשר הקביעה מתבססת על טעמים מיוחדים של ביטחון המדינה.

(ז) להצעת ההחלטה המוגשת לוועדת השרים לענייני ביטחון לאומי, בהתאם לסעיף (ו) לעיל, יצורפו נוסח האמנה בתרגומה לעברית ועיקריה. דברי ההסבר להצעת ההחלטה יובאו כמפורט בסעיף 4 ובנספח א' לתקנון זה. כמו-כן יובאו עמדת היועץ המשפטי לממשלה, או מי מטעמו, ועמדת משרד החוץ. השר המוביל את הטיפול באמנה יציג את האמנה בפני ועדת השרים לענייני ביטחון לאומי וישתתף בדיון גם אם אינו חבר הוועדה.

11. נוהל עבודת הממשלה בחירום

נספח ד' לתקנון עבודת הממשלה שעניינו נוהל עבודת הממשלה בחירום הינו חלק בלתי נפרד מהתקנון, ושינויים בו ייעשו אך ורק באישור הממשלה.

פרק ג': ישיבות הממשלה

12. מועד הישיבות ומקומן

- (א) ישיבה רגילה של הממשלה תתקיים בכל יום א' בשבוע באולם ישיבות הממשלה בירושלים.
- (ב) על אף האמור בסעיף (א) לעיל, ראש הממשלה רשאי לכנס ישיבה של הממשלה במקום ובמועדים אחרים. הודעה על כך תימסר לשרים.

13. ניהול הישיבות

ראש הממשלה יושב בראש ישיבת הממשלה. בהיעדר ראש הממשלה מן הישיבה, יושב בראש הישיבה ראש הממשלה החלופי, ולו יהיו, לעניין ניהול הישיבה, הסמכויות הנתונות לראש הממשלה כיושב-ראש הישיבה. בהיעדרם יושב שר שיקבע ראש הממשלה.

לעניין היעדר ראש הממשלה מן הארץ - ראה סעיף 70(יב) לתקנון.

14. השתתפות בישיבות הממשלה

- (א) ישיבות הממשלה הן סגורות.
- (ב) לא יינתן פרסום לסדר היום של ישיבות הממשלה ולנספחים המצורפים לסדר היום אלא על-ידי מזכיר הממשלה ולפי שיקול דעתו; אין באמור כדי לגרוע מסמכותו של שר לפרסם נושאים שהם בתחום אחריותו.
- (ג) שר רשאי, באישור מזכיר הממשלה, להזמין לישיבה עובד של משרדו או מומחה, שיהיה נוכח בשעת הדיון בנושא מסוים או בנושאים מסוימים שעל סדר היום.
- (ד) ראש הממשלה וראש הממשלה החלופי רשאים להזמין לישיבה מוזמנים נוספים אם ראו שנוכחותם חיונית. במקרה זה ישמיעו המוזמנים את דבריהם, אך לא יהיו נוכחים בעת הדיון הפנימי בין השרים ובעת ההצבעה.

15. הנושאים לדיון

בישיבת הממשלה יידונו אך ורק נושאים שהועמדו קודם לכן על סדר היום, כמפורט בפרק ב'. נושא שלא הועמד על סדר היום, לא יידון, אלא אם ראש הממשלה אישר בהסכמת ראש הממשלה החלופי, את הצורך לדון בו באותה ישיבה.

16. סדר הדיון

- (א) ראש הממשלה יקבע את סדרי הדיון בישיבת הממשלה.
- (ב) ביקש שר בעת הישיבה לדחות את הדיון בנושא מסוים, יידחה הדיון למועד אחר שייקבע, זולת אם החליט ראש הממשלה להמשיך בדיון בנושא האמור באותה ישיבה.

17. שאלות

- א. שר רשאי להגיש שאלה בכתב לשר הנוגע בדבר, אשר ישיב על השאלה בתוך שבוע ימים; לא השיב השר הנוגע בדבר בתוך מועד זה, או אם התשובה אינה מניחה את דעתו של השואל - רשאי השואל להעביר את הנושא לראש הממשלה, וראש הממשלה, בהסכמת ראש הממשלה החלופי, יחליט אם הנושא יועלה בישיבת הממשלה כשאלה או כנושא על סדר היום.
- ב. במקרים דחופים רשאי ראש הממשלה לאשר הצגת שאלה לשר הנוגע בדבר בישיבת הממשלה, ובלבד שלפני פתיחת הישיבה הוגשה השאלה לראש הממשלה בכתב והעתק ממנה נמסר לשר הנוגע בדבר.

18. הצבעות

- (א) העלאת נושא להצבעה תיעשה רק לפי הסכמת ראש הממשלה וראש הממשלה החלופי.
- (ב) הצעה שנערכה עליה הצבעה תתקבל ברוב קולות של המשתתפים בהצבעה, כשהנמנעים אינם באים במניין הקולות. היה מספר המצביעים בעד ונגד שווה, תידחה ההצעה. ואולם, הצעת החלטה שכל השרים בעלי הזיקה לראש הממשלה או כל השרים בעלי הזיקה לראש הממשלה החלופי התנגדו לה פה אחד - לא תאושר.
- (ג) הצעה שהובאה לדיון ולהחלטת הממשלה ולא היו לגביה הסתייגויות או התנגדויות, או שההסתייגויות וההתנגדויות הוסרו במהלך הדיון - תאושר גם ללא הצבעה על-פי הצעת ראש הממשלה.
- (ד) שר הנעדר מישיבת ממשלה בשעת ההצבעה בהצעה מסוימת, רשאי להצביע על ההצעה במסירת הודעה אישית למזכיר הממשלה.
- (ה) שר הנמצא בחוץ לארץ ומונה לו ממלא מקום, רשאי להצביע באמצעות השר הממלא את מקומו, ובלבד שממלא המקום קיבל ממנו רשות או הרשאה כללית להצביע. באין הרשאה כאמור, תחול על השר האחריות לתאם עם ממלא מקומו את ההצבעה.¹

¹ לגבי הצבעתו של שר הממלא-מקומו של שר אחר ראה הנחיית היועץ המשפטי לממשלה 1.1101.

19. החלטה שלא בישיבת הממשלה

(א) ראה ראש הממשלה צורך בקבלת החלטה דחופה של הממשלה, רשאי הוא, בהסכמת ראש הממשלה החלופי, להורות למזכיר הממשלה להביא נוסח ההצעה לפני השרים בדרך של משאל בעל-פה. ביקש אחד השרים כי הנושא יידון בישיבת הממשלה, לא יוכרע בו על-פי המשאל בעל-פה, אלא אם החליט ראש הממשלה, בהסכמת ראש הממשלה החלופי, כי מן ההכרח להכריע בהצעה בדרך של משאל כאמור. לא ניתן היה להשיג שר או שרים או לא התקבלה תשובה משר או משרים במשאל בתוך 12 שעות ממועד מסירת נוסח ההצעה לכלל לשכות השרים, תאושר ההצעה אם תמכו בה רוב חברי הממשלה, כשהנמנעים אינם באים במניין הקולות, והיא תקבל תוקף של החלטת ממשלה. ראש הממשלה, בהסכמת ראש הממשלה החלופי, רשאי לקצר או להאריך פרק זמן זה.

(ב) ראה ראש הממשלה צורך בקבלת החלטה של הממשלה שלא בישיבתה, רשאי הוא, בהסכמת ראש הממשלה החלופי, להורות למזכיר הממשלה לפנות בכתב אל השרים ולבקש עמדתם להצעה. לא השיב שר לעניין ההצעה בתוך שבוע מיום הפנייה אליו, יראו אותו כמי שהסכים להצעה. הודיע שר כי הוא מתנגד להצעה – יימנה קולו כמתנגד, ואולם אם ביקש אחד השרים כי הנושא יידון בישיבת הממשלה, לא יוכרע בו על-פי הליך זה. בחלוף המועד כאמור, תקבל ההצעה תוקף של החלטת ממשלה. ראש הממשלה, בהסכמת ראש הממשלה החלופי, רשאי לקצר או להאריך את המועד לתשובת השרים.

(ג) יובהר, כי הוראות סעיף 18(ב) לתקנון יחולו גם על סעיף זה.

20. בדיקה מקדמית למינויים הנעשים על-ידי הממשלה או המובאים לאישורה

(א) כל מינוי הנעשה על-ידי הממשלה או המובא לאישורה ואשר לא נעשה בהליך תחרותי, כגון ועדה לאיתור מועמדים, יעבור הליך של בדיקה מקדמית בטרם יובא לממשלה.

(ב) הבדיקה המקדמית תיעשה באמצעות אחת הוועדות המפורטות להלן:

(1) הוועדה לבדיקת מינויים, הפועלת מכוח סעיף 18ב וסעיף 60א לחוק החברות הממשלתיות, התשלי"ה – 1975.

(2) הוועדה לבדיקת מינויים בראשות נציב שירות המדינה, הפועלת מכוחה של החלטת הממשלה מספר 516 מיום 14.8.1960.

(3) הוועדה המייעצת לעניין מינויים לתפקידים בכירים הנעשים על-ידי הממשלה, באישורה או בהמלצתה, או למינויים לתפקידים בכירים הנעשים על-ידי ראש הממשלה, הפועלת מכוחה של החלטת הממשלה מספר 3839 מיום 27.5.2018.

העברת המינויים לבדיקה מקדמית לאחת הוועדות, הכול לפי העניין, תיעשה על-ידי השר יוזם המינוי בטרם תוגש הצעת החלטה למזכיר הממשלה.

מינויים אשר בדיקתם המקדמית אינה כלולה באחת המסגרות הנקובות לעיל, יעברו, לפי הנחיית היועץ המשפטי לממשלה, אף הם בדיקה מקדמית בטרם יובאו לממשלה. הבדיקה תהיה באחריות השר המציע את המינוי ובאמצעות היועץ המשפטי של המשרד יוזם המינוי.

(ג) מזכיר הממשלה יביא לידיעת חברי הממשלה את חוות הדעת שגובשה על-ידי אחת הוועדות הנזכרות בסעיף (ב) לעיל או את חוות הדעת המשרדית שגובשה בהתאם לסעיף זה.

(ד) הפצת הצעה למינוי - המינויים הנעשים על-ידי הממשלה או המובאים לאישורה, יובאו לידיעת הממשלה במסגרת סדר היום של ישיבת הממשלה ואולם רשאי ראש הממשלה, אם מצא לנכון, לקבוע, בהסכמת ראש הממשלה החלופי, כי מינוי יובא לידיעת חברי הממשלה למשך פרק זמן ארוך יותר לפני הבאתו לדיון בממשלה.

(ה) הסדר ניגוד עניינים - המשרד יוזם המינוי יערוך בדיקה לאיתור חשש לניגוד עניינים ויערוך הסדר למניעת ניגוד עניינים במידת הצורך.

(ו) התאמה ביטחונית - אם המינוי כרוך בקביעת התאמה ביטחונית, אחראי המשרד יוזם המינוי לקבל את האישור בדבר ההתאמה הביטחונית לפני העברת הצעת ההחלטה למזכיר הממשלה.

(ז) מינוי או אישור מינוי שלא בישיבת הממשלה - מינוי או אישור מינוי המחייבים החלטת ממשלה, שלא הובאו לפני הממשלה בישיבתה, יכול שיאושרו בדרך הקבועה בסעיף 21 לתקנון, אולם הליכי הבדיקה המקדמית המפורטים בסעיף זה יחולו גם על מינויים המובאים לאישור לפי סעיף 21 האמור.

(ח) למען הסר ספק, מובהר כי הצעה למינוי לא תובא לפני הממשלה אלא אם נתקיימו והושלמו כל ההליכים הנקובים בסעיפים (א) עד (ו) לעיל.

(ט) על אף האמור בסעיף 1 לתקנון לעבודת הממשלה, רשאי שר להעלות הצעה למינוי או לאישור מינוי על ידי הממשלה שבתחום אחריות משרדו, אלא אם החליט ראש הממשלה אחרת.

21. מינוי נציגי משרדים אחרים לוועדה או מועצה

שר המבקש להביא לפני הממשלה מינוי של ועדה או מועצה הכוללת נציגים ממשרדים אחרים או שתחום עיסוקה נוגע למשרדים אחרים, יעשה כן לאחר פנייה לשר או לשרים האחרים, ועמדתם תצוין במפורש.

22. ייצוג הולם במינוי ועדה או מועצה

שר המבקש להביא לפני הממשלה מינוי של ועדה או של מועצה יבחן הרכב זה בשים לב להסדרים המחייבים ייצוג הולם.

23. דין החלטת ממשלה ודיון מחדש בהחלטה שנתקבלה

אין להגיש ערר על החלטת הממשלה. ביקש שר כי הממשלה תדון מחדש בהחלטת ממשלה, ינהגו בה על-פי פרק ב' בתקנון. אין בבקשה כאמור כדי לפגוע בתוקפה של החלטת הממשלה או לדחות את ביצועה.

24. הצעה להחלטה, הסתייגות וערר של שר שחדל לכהן או ששינה את תפקידו בממשלה

חדל שר לכהן, ינהגו בהצעה להחלטה, בהסתייגות מהצעת החלטה, והערר על החלטת ועדת שרים (להלן בסעיף זה – "העניין") כדלקמן:

א. אם העניין שייך לתחום משרדו של השר שחדל לכהן – יעביר מזכיר הממשלה את העניין לשר המשמש בתפקידו של השר שחדל לכהן (להלן בסעיף זה – השר החדש), וישאל אותו אם הוא מאמץ את העניין שיזם קודמו.

השר החדש יודיע בכתב למזכיר הממשלה בתוך שבועיים מהי עמדתו לגבי העניין. לא הודיע השר החדש בתוך שבועיים כאמור או הודיע כי הוא אינו מאמץ את העניין שיזם השר שחדל לכהן – יוסר העניין מסדר היום.

במקרה של הסרת ערר על החלטת ועדת שרים – תקבל ההחלטה מיד תוקף של החלטת ממשלה והיא תצורף לפרוטוקול של החלטות הממשלה.

ב. אם ברור מהקשר הדברים שלא היה העניין קשור לתחום משרדו או לתחום אחריותו של השר שחדל לכהן – יעביר מזכיר הממשלה את העניין לראש הממשלה או לראש הממשלה החלופי, לפי זיקת השר שחדל לכהן. לאחר ההעברה כאמור יראו את העניין כאילו הוגש על-ידי ראש הממשלה או ראש הממשלה החלופי והמשך הטיפול ייעשה בהתאם להחלטתם.

ג. במקרה של ספק באשר לנגיעת העניין לתחום משרדו או לתחום אחריותו של השר – יפעלו כאמור בסעיף קטן (ב) לעיל.

ד. הוראות סעיף זה לא יחולו על שר ששינה את תפקידו בממשלה, אולם אם שר ששינה את תפקידו ביקש להסיר עניין מסדר היום השייך לתחום משרדו הקודם או לתחום אחריותו – יפעלו כאמור בסעיף קטן (א) לעיל.

פרק ד': ועדות שרים

25. ועדות שרים, היושב בראשן, הרכבן וסמכויותיהן

- (א) הממשלה רשאית למנות ועדות שרים קבועות, זמניות או לעניינים מסוימים ולקבוע את היושב בראשן, הרכבן וסמכויותיהן.
- (ב) בוועדות השרים הפועלות על-פי חוק, אשר הרכבן לא נקבע מפורשות בחוק, תקבע הממשלה את הרכבן. בוועדות שרים כאמור שסמכויותיהן לא נקבעו מפורשות בחוק, תקבע הממשלה את הסמכויות ובמקום שנקבעו סמכויות בחוק אך ניתן להוסיף עליהן, הממשלה תהא רשאית לקבוע להן סמכויות נוספות.
- (ג) צירוף שר לוועדת שרים או חילופי גברי בהרכב ועדת שרים ייעשו בהחלטה של הממשלה.
- (ד) שר המבקש לגרוע עצמו מחברות בוועדת שרים מסוימת, רשאי לעשות זאת בהודעה בכתב למזכיר הממשלה וזה יעבירה לידיעת חברי הממשלה אשר תמנה שר אחר כחבר באותה הוועדה ובלבד שהשר שימונה יהיה בעל זיקה זהה לראש הממשלה או לראש הממשלה החלופי, בהתאם לזיקה של השר שביקש לגרוע עצמו מחברות בוועדה.

26. מזכירות ועדות השרים

מזכיר הממשלה ירכז את עבודת המזכירות של ועדות השרים.

27. סדר היום של ועדות השרים

- (א) סדר היום של ישיבות ועדות השרים ייקבע על-ידי יושב ראש ועדת השרים, וככל שיש לו ממלא מקום – בהסכמה איתו, ויוכן בדרך שמכניס את סדר היום לישיבות הממשלה, ויחולו עליו הוראות פרק ב' לתקנון, בשינויים המחויבים.
- (ב) ראש הממשלה ו/או ראש הממשלה החלופי רשאים להורות ליושב ראש ועדת שרים לדחות קיומה של ישיבה בעניין מסוים, או לא לדון בעניין מסוים, או לא לקבל החלטה בעניין מסוים או להסיר נושא מסדר יומה של הוועדה או לא לקיים הצבעה על נושא מסוים. סעיף זה לא יחול על ועדות שרים הפועלות על פי חוק.

28. השתתפות בוועדות השרים

- (א) ישיבות ועדות השרים הן סגורות.
- (ב) לא יינתן פרסום לסדר היום של ועדות השרים ולנספחים המצורפים לסדר היום אלא על-ידי מזכיר הממשלה ולפי שיקול דעתו. אין באמור כדי לגרוע מסמכותו של שר לפרסם נושאים שהם בתחום אחריותו.

(ג) שר רשאי, באישור יושב ראש ועדת השרים ותוך מסירה מוקדמת למזכיר הממשלה, להזמין לישיבה עובד של משרדו או מומחה, שיהיה נוכח בשעת הדיון בנושא מסוים או בנושאים מסוימים שעל סדר היום.

(ד) על אף האמור בסעיף (ג) לעיל, יושב ראש ועדת השרים או ועדת המשנה שלה רשאי להזמין לישיבה מוזמנים נוספים אם ראה שנוכחותם חיונית. במקרה זה ישמיעו המוזמנים את דבריהם, אך לא יהיו נוכחים בעת הדיון הפנימי בין השרים ובעת ההצבעה.

29. מקום ומועד ישיבות ועדות השרים

- (א) ישיבות של ועדות השרים תתקיימנה במזכירות הממשלה בירושלים.
- (ב) בנסיבות מיוחדות יושב ראש ועדת השרים רשאי לכנס ישיבה של ועדת השרים במקום אחר באישור מראש של ראש הממשלה ובתיאום עם מזכירות הממשלה.
- (ג) ישיבות ועדות השרים לא תתקיימנה במהלך קיום ישיבות הממשלה.

30. ממלא מקום חבר ועדת השרים

שר הממלא מקום של שר החבר בוועדת השרים יוזמן לישיבת ועדת השרים, ותהיינה לו הסמכויות של חבר הוועדה הקבוע.

31. ועדות שרים בראשות ראש הממשלה או בהשתתפותו

- (א) משמש ראש הממשלה יושב-ראש ועדת שרים, ראש הממשלה החלופי ישמש ממלא מקומו, בין בדרך כלל כחבר קבוע בוועדה, ובין בישיבה מסוימת כיושב ראש הישיבה. אין באמור כדי לגרוע מסמכות ראש הממשלה או ראש הממשלה החלופי למנות בהסכמה שר אחר שימלא את מקומו.
- (ב) ראש הממשלה ו/או ראש הממשלה החלופי רשאי להשתתף בישיבת ועדת שרים שאינו נמנה על חבריה, ובאותה הישיבה יראו אותו כחבר ועדת השרים.
- (ג) בהתקיים האמור בס"ק ב' לא תתקיים הצבעה באותה ישיבה אלא אם הובא הדבר לידיעת ראש הממשלה או ראש הממשלה החלופי לפי העניין וניתנה לו האפשרות להשתתף באותה ישיבה.

32. ממלא מקום יושב ראש ועדת שרים

- (א) הממשלה רשאית למנות ממלא מקום קבוע ליושב ראש ועדת שרים.
- (ב) בהיעדר ממלא מקום קבוע או אם נבצר מממלא המקום להשתתף בישיבה, יושב-ראש ועדת השרים רשאי למנות שר מבין חברי הוועדה כממלא מקומו לישיבה מסוימת או לחלק ממנה.

33. המניין בישיבת ועדת שרים

ישיבות ועדות השרים יתקיימו בכל מספר משתתפים ובלבד שישתתף בהן יושב-ראש הוועדה או ממלא מקומו.

34. הצעה החלטת בוועדת שרים הכרוכה בפעולות שר אחר

- (א) הייתה הצעה להחלטת ועדת שרים כרוכה בפעולות שר אחר או נתונה לתחום סמכותו של משרד אחר או כרוכה בהוצאה או בהתחייבות כספית שאינן כלולות בתקציב המאושר להוצאה או להרשאה להתחייב, ינהגו בה כאמור בסעיף 5 לתקנון.
- (ב) הייתה הצעה להחלטת ועדת שרים כרוכה בפעולות שר אחר שאינו חבר בוועדה, יוזמן השר האחר לישיבה שבה מבקשים להחליט בהצעה.

35. הנושאים לדיון בוועדות שרים

- (א) בוועדות שרים יידונו רק נושאים שהועמדו קודם לכן על סדר היום כאמור בסעיף 27 לתקנון. נושא שלא הועמד על סדר היום, לא יידון אלא אם סודיותו או דחיפותו מנעו את הכללתו מראש בסדר יום הוועדה, ויושב ראש הוועדה אישר את הצורך לדון בו באותה ישיבה.
- (ב) ראש הממשלה, בהסכמת ראש הממשלה החלופי, או הממשלה יקבעו באיזו ועדת שרים יועלה נושא השייך לתחום עיסוקן של שתי ועדות שרים. ראש הממשלה רשאי, בהסכמת ראש הממשלה החלופי, להורות על כינוס שתי ועדות השרים יחד בראשותו של אחד מיושבי הראש, כפי שיקבע.
- (ג) ועדת שרים רשאית להפעיל סמכות שהוקנתה בחיקוק לממשלה, בנושא השייך לתחום עיסוקה של הוועדה, בין אם הוסמכה לכך מפורשות על ידי הממשלה ובין אם לאו, אלא אם כן קבעה הממשלה שאין בסמכותה של ועדת השרים להפעיל סמכות זו. הוראת סעיף קטן זה לא תחול אם משתמעת כוונה אחרת מן החיקוק שהקנה את הסמכות, וכן לא תחול על הפעלת סמכויות הממשלה לפי חוק יסוד: הממשלה, למעט סעיף 32 בו.

36. סדר הדיון בוועדת שרים

- (א) יושב ראש ועדת שרים יקבע את סדר הדיון בישיבות הוועדה.
- (ב) ביקש שר בעת הישיבה לדחות את הדיון בנושא מסוים, יידחה הדיון למועד אחר שייקבע, זולת אם החליט יושב-ראש הוועדה להמשיך בדיון בנושא האמור באותה ישיבה. ביקש ממלא מקום יושב ראש הוועדה לדחות את הדיון או את ההצבעה יידחו הדיון או ההצבעה.

37. הצבעות בוועדת שרים

- (א) זכות ההצבעה על הצעה המובאת להחלטת ועדת שרים נתונה לשרים חברי הוועדה בלבד.
- (ב) הצעה שנערכה עליה הצבעה בוועדת שרים, תתקבל ברוב קולות של המשתתפים בהצבעה, כשהנמנעים אינם באים במניין הקולות. היה מספר המצביעים בעד ונגד שווה, תידחה ההצעה.
- לעניין שוויון קולות בהצבעה על קביעת עמדת הממשלה על הצעת חוק פרטית – ראה סעיף (66ה) לתקנון.
- (ג) חבר ועדת שרים הנעדר משיבת ועדת שרים בשעת ההצבעה בהצעה, רשאי להצביע על ההצעה על-ידי מסירת הודעה בכתב מראש על הצבעתו למזכיר הוועדה וזאת באחת מהנסיבות הבאות:
- (1) חבר ועדת שרים נעדר משיבת ועדת השרים מחמת מחלה.
- (2) חבר ועדת שרים נעדר משיבת ועדת השרים מחמת חופשה שעליה הודיע מראש למזכיר הממשלה.
- (3) חבר ועדת שרים נעדר משיבת ועדת השרים מחמת שהות בחוץ-לארץ ולא מונה לו ממלא מקום.
- (4) חבר ועדת שרים נכח בתחילת הדיון על הנושא שעליו הוא מבקש להשאיר הצבעתו בכתב, אך נבצר ממנו להישאר עד תום הדיון באותו נושא.
- (5) הסייגים בסעיף זה לא יחולו על שר האוצר בהיבטים הקשורים לענייני משרדו.
- (6) נהג ראש הממשלה או ראש הממשלה החלופי כאמור בסעיף 31 לתקנון – הוא רשאי להשאיר הצבעתו בידי מזכיר הוועדה ולא יחולו עליו הוראות סעיפים (1) – (4) לעיל.
- חבר ועדת שרים המשאיר הצבעתו בכתב כאמור בסעיפים (ג) (1) – (4) לעיל, יציין בהודעה על הצבעתו את הסיבה להשארת ההצבעה בכתב.
- על הצבעת ממלא מקום שר בוועדת שרים – תחול הוראת סעיף 18 (ד) לתקנון.
- (ד) הצעה שהובאה לדיון בוועדת שרים ולא היו לגביה הסתייגויות או התנגדויות או שההסתייגויות וההתנגדויות הוסרו במהלך הדיון – יכול שתאושר גם ללא הצבעה, על-פי הצעת יושב ראש ועדת השרים.

38. החלטה שלא בישיבת ועדת שרים

- (א) ראה יושב ראש ועדת השרים צורך בקבלת החלטה דחופה של הוועדה, הוא רשאי להורות למזכיר הממשלה להביא את נוסח ההצעה בדרך של משאל בעל-פה. ביקש אחד השרים כי הנושא יידון בישיבת הוועדה, לא יוכרע בו על-פי משאל, אלא אם החליט יושב-ראש הוועדה, כי בשל דחיפותה המיוחדת של ההצעה מן ההכרח להכריע בה בדרך של משאל כאמור. לא ניתן היה להשיג שר או שרים או לא התקבלה תשובה משר או משרים במשאל בתוך 12 שעות ממועד תחילתו, תאושר ההצעה אם תמכו בה רוב חברי ועדת השרים, כשהנמנעים אינם באים במניין הקולות והיא תקבל תוקף של החלטת ועדת שרים. יושב ראש ועדת השרים, בהסכמת ממלא מקומו, אם מונה ממלא מקום, רשאי לקצר או להאריך פרק זמן זה.

(ב) ראה יושב-ראש ועדת השרים צורך בקבלת החלטה של הוועדה שלא בישיבתה, הוא רשאי להורות למזכיר הממשלה לפנות בכתב אל חברי הוועדה ולבקש תשובתם להצעת ההחלטה; לא השיב שר לעניין ההצעה בתוך שבוע מיום הפנייה אליו, יראו אותו כמי שהסכים להצעה; הודיע שר כי הוא מתנגד להצעה – יימנה קולו כמתנגד, ואולם אם ביקש אחד השרים כי הנושא יידון בישיבת הוועדה, לא יוכרע בו על-פי הליך זה. בחלוף המועד כאמור תקבל ההצעה תוקף של החלטת ועדת שרים.

יושב ראש ועדת השרים, בהסכמת ממלא מקומו, אם מונה ממלא מקום, רשאי לקצר או להאריך פרק זמן זה.

39. ערר על החלטת ועדת שרים

- (א) כל שר רשאי לערר בכתב על החלטה של ועדת שרים בתוך שבוע מיום שהופצה לידיעת חברי הממשלה. לעניין החלטות השמורות במזכירות הממשלה - בתוך שבוע מהיום שהופצה לידיעת חברי הממשלה ההודעה על ההחלטה.
- (ב) סעיף זה לא יחול על החלטות שהתקבלו על דעת הממשלה ועל החלטות של ועדות שרים הפועלות מכוח החוק.
- (ג) לא הוגש ערר בתוך התקופה האמורה, ההחלטה תצורף לפרוטוקול של החלטות הממשלה ותקבל תוקף של החלטת ממשלה.
- (ד) הוגש ערר על החלטת ועדת שרים, יעוכב ביצוע ההחלטה עד לקיום דיון בערר כמפורט בסעיף 40 להלן.

40. דיון בערר

- (א) ערר יידון בוועדת השרים, או לפי בקשת העורר, במליאת הממשלה.
- (ב) הוגש ערר על החלטה על-ידי אחד השרים ובו בקשה לדון בערר בוועדת השרים, ובמקביל הוגש ערר נוסף על אותה החלטה על-ידי שר אחר ובו בקשה לדון בערר בממשלה, יובאו העררים לדיון במליאת הממשלה.
- (ג) נעדר השר העורר מן הדיון בערר שהגיש, יידחה הדיון בערר למועד אחר, אלא אם הסמיך השר העורר שר אחר להציג את הערר במקומו, והודעה על כך נמסרה מראש למזכיר הממשלה.
- (ד) נדון ערר בוועדה, דין החלטת ועדת השרים בערר כדין החלטת הממשלה בישיבתה, והיא תצורף מיד לפרוטוקול של החלטות הממשלה.
- (ה) הוכרע בעניין הערר בוועדת שרים כאמור באחד מן הסעיפים הקטנים (א) עד (ד) לעיל, רשאי ראש הממשלה או ראש הממשלה החלופי להורות כי ההחלטה לא תצורף לפרוטוקול החלטות הממשלה ולא תקבל תוקף של החלטת ממשלה וכי יתקיים דיון נוסף בערר במליאת הממשלה.

41. החלטות ועדת שרים שהן על דעת הממשלה

- (א) הממשלה רשאית לקבוע כי החלטות ועדת שרים תהיינה "על-דעת הממשלה", או כי עניין מסוים הנדון בוועדת שרים יהיה "על דעת הממשלה". דין החלטות ועדת שרים במקרה האמור כדין החלטת ממשלה בישיבתה והן תצורפנה מיד לפרוטוקול החלטות הממשלה.
- (ב) אין להגיש ערר על החלטת ועדת שרים שהתקבלה "על דעת הממשלה".
- (ג) סמכות ועדת השרים לפי סעיף זה אינה ניתנת להעברה לוועדת משנה.

42. ועדות משנה

- (א) ועדת שרים רשאית לפעול על-ידי ועדות משנה, והיא תחליט על הרכבן וסמכויותיהן.
 - (ב) ועדת שרים רשאית לצרף שר לוועדת משנה, בהסכמתו, אף אם אינו חבר בה.
 - (ג) הוראות סעיפים 26 עד 38 לתקנון יחולו, בשינויים המחויבים, על ועדת משנה.
 - (ד) החלטת ועדת המשנה תאושר על-ידי ועדת שרים כעבור שבוע ימים, והיא תקבל תוקף של החלטת ממשלה בהתאם להוראות התקנון.
- דין ערר על החלטת ועדת המשנה – כדין ערר על החלטת ועדת השרים.
- החלטת ועדת השרים לגבי הערר תצורף לפרוטוקול של החלטות הממשלה ותקבל תוקף של החלטת ממשלה כעבור שבוע ימים.

43. ועדות שרים משותפות

על דעת יושבי-הראש של שתי ועדות שרים או לפי בקשת ראש הממשלה, בהסכמת ראש הממשלה החלופי, ניתן לקיים ישיבה משותפת של שתי הוועדות או להקים ועדת משנה משותפת לשתי הוועדות.

44. ועדות שרים הפועלות על-פי חוק

ההוראות שלהלן לא יחולו על ועדות שרים הפועלות על-פי חוק, אלא אם הדבר עולה בקנה אחד עם החוק המסדיר את פעילות ועדות שרים אלה: הוראות סעיף 25(ד) לתקנון בעניין גריעת שר מחברות בוועדות שרים; הוראות סעיף 31 לתקנון שעניינו ועדת שרים בראשות ראש הממשלה או בהשתתפותו; הוראות סעיף 35(ג) שעניינו הפעלת סמכות הנתונה לממשלה על פי חיקוק; הוראות סעיפים 39 ו-40 שעניינם ערר על החלטת הוועדה; והוראות סעיף 42 שעניינו הקמת ועדת משנה.

למען הסר ספק, יובהר כי החלטות ועדות שרים הפועלות על-פי חוק מחייבות כמו החלטות ממשלה.

45. הצעה להחלטה, הסתייגות וערר של שר שחדל לכהן

האמור בסעיף 24 בתקנון יחול גם על הצעה להחלטה, הסתייגות וערר על החלטת ועדת שרים או ועדת משנה.

פרק ה': ועדת שרים לענייני ביטחון לאומי – הוראות מיוחדות

46. כללי

הוראות תקנון זה יחולו על סדרי ישיבותיה ועבודתה של ועדת השרים לענייני ביטחון לאומי (להלן בפרק זה – "הוועדה") כשאינן בפרק זה הוראה מיוחדת לעניין הנדון.

47. הרכב ועדת השרים לענייני ביטחון לאומי וכינוסה

בממשלה תפעל ועדת שרים לענייני ביטחון לאומי שהרכבה על-פי חוק: ראש הממשלה - יושב ראש; ממלא מקום ראש הממשלה, אם מונה; שר הביטחון; שר המשפטים; שר החוץ; השר לביטחון הפנים ושר האוצר. הממשלה רשאית, לפי הצעת ראש הממשלה, להוסיף חברים לוועדה ובלבד שמספר חברי הוועדה לא יעלה על מחצית ממספר חברי הממשלה (סעיף 6 לחוק הממשלה, התשס"א-2001); בוועדה יתקיים שוויון מספרי בין השרים המזוהים כבעלי זיקה לראש הממשלה ובין השרים המזוהים כבעלי זיקה לראש הממשלה החלופי.

48. סדר היום ודיוני ועדת השרים לענייני ביטחון לאומי

(א) ראש הממשלה יקבע את סדר היום של ישיבות ועדת השרים לענייני ביטחון לאומי וכן את סדרי הדיון וההצבעה בה.
(ב) ככלל, תתכנס הוועדה לישיבות אחת לשבועיים, אלא אם כן החליט ראש הממשלה אחרת.

49. דיוני ועדת השרים לענייני ביטחון לאומי

(א) המטה לביטחון לאומי יהיה אחראי להכנת דיוני ועדת השרים לענייני ביטחון לאומי, ובכלל זה:
(1) ביצוע עבודת מטה מקדימה.
(2) גיבוש הצעות להחלטה בתיאום עם הגורמים הנוגעים בדבר, ככל שהדבר נדרש בנסיבות העניין.
(3) הצעת סדר היום לדיוני הוועדה והכנתו, בתיאום עם מזכיר הממשלה.
(4) ריכוז חומר הרקע לדיוני הוועדה כגון: סקירות, דוחות, הערכות מצב, והעברתו למזכירות הממשלה.
(5) ראש המל"ל או נציגים מטעמו ירכזו חומרי רקע מקצועיים עבור חברי ועדת השרים שאינם ראש הממשלה ושר הביטחון, יסייעו בהכנה לישיבות הוועדה ויהיו גורם מקשר לקבלת מידע מגורמים נוספים.

(ב) מזכירות הממשלה תעביר את חומר הרקע, בצירוף סדר היום לישיבת הוועדה והצעה להחלטה (במקרים ובנסיבות שבהם היא נדרשת) לעיון חברי הוועדה עובר לדיון, אלא אם נקבע כי מפאת אופיו הסודי של החומר יהיו חברי הוועדה רשאים לעיין בו במזכירות הממשלה או בלשכת המזכיר הצבאי לראש הממשלה או בלשכת ראש המטה לביטחון לאומי.

50. תחולה על דיוני הממשלה

הוראות סעיף 49 לתקנון יחולו, בשינויים המחויבים, על דיוני הממשלה בנושאים של ביטחון לאומי.

51. סודיות, עיון בפרוטוקולים והודעות לתקשורת

(א) מועדי ישיבות ועדת השרים לענייני ביטחון לאומי, דיוניה והחלטותיה הם סודיים וגילויים או פרסומם – אסור. הוראות סעיפים 75 ו-76 לתקנון יחולו, בשינויים המחויבים, גם לעניין מועדי ישיבות הוועדה.

(ב) (1) יירשם תמליל של דיוני הוועדה ופרוטוקול של החלטות הוועדה, וכל שר רשאי, באישור מזכיר הממשלה, לעיין בתמליל הדיונים ובפרוטוקול ההחלטות.

(2) העיון בתמלילי הוועדה ייעשה במזכירות הממשלה בלבד ובהתאם למפורט בסעיף 73(ד).

(ג) התמליל של הוועדה יסווג "סודי ביותר" ופרוטוקול ההחלטות של הוועדה יסווג "סודי ביותר" או "סודי" - לפי העניין, אלא אם קבע ראש הממשלה, בהסכמת ראש הממשלה החלופי, אחרת.

(ד) מזכיר הממשלה, על-פי סמכותו לפי סעיף 80 לתקנון, ימסור הודעות לתקשורת על דיוני הוועדה בהתאם להנחיית ראש הממשלה.

52. דין החלטות ועדת השרים לענייני ביטחון לאומי

פרוטוקול החלטות ועדת השרים לענייני ביטחון לאומי לא יופץ בין השרים. החלטות הוועדה תישלחנה לחברי הממשלה ולגורמים הנוגעים לביצוע ההחלטה. לא ניתן להגיש ערר על החלטות הוועדה.

53. תכנון לדיוני ועדת השרים לענייני ביטחון לאומי

(א) מדי רבעון יגבש ראש המטה לביטחון לאומי, בתיאום עם מזכיר הממשלה ועם ראשי הגופים הנוגעים בדבר, המלצה לראש הממשלה לתוכנית לסדר היום של דיוני ועדת השרים לענייני ביטחון לאומי בנושאי אסטרטגיה ומדיניות. אין באמור כדי למנוע מהוועדה לדון בנושאים אחרים שאינם מופיעים בתוכנית הרבעונית, ככל שיידרש.

(ב) מדי חצי שנה ייקבע דיון שבו תינתן סקירת משרד החוץ.

54. מעקב אחר החלטות ועדת השרים לענייני ביטחון לאומי

ראש המטה לביטחון לאומי יהיה אחראי לקיים מעקב אחר יישום המדיניות בהתאם להחלטות שהתקבלו בוועדת השרים לענייני ביטחון לאומי וידווח על כך לראש הממשלה ולראש הממשלה החלופי. כל רבעון יעביר ראש המטה לביטחון לאומי למזכיר הממשלה דין וחשבון על המעקב שבוצע וכן על ביצוע הפעולות המוטלות על המטה לביטחון לאומי כאמור בסעיפים 49 ו-53 לתקנון.

פרק ו': העברת נושאים מהממשלה לוועדת שרים ומוועדת שרים לממשלה

55. העברת הצעה לוועדת שרים על-פי הוראת ראש הממשלה

הוגשה הצעה לסדר היום של ישיבת הממשלה, רשאי ראש הממשלה, בהסכמת ראש הממשלה החלופי, לפני ישיבת הממשלה להורות על העברת ההצעה לדיון בוועדת שרים לשם בירור מוקדם לפני דיון בממשלה או לשם קבלת החלטה.

56. העברת הצעה לישיבת הממשלה על-פי הוראת ראש הממשלה

הוגשה הצעה לסדר היום של ישיבת ועדת שרים, רשאי ראש הממשלה, בהסכמת ראש הממשלה החלופי, להורות על העברתה לדיון במליאת הממשלה.

57. העברת דיון לממשלה

- (א) נדון נושא בוועדת שרים, רשאי ראש הממשלה, בהסכמת ראש הממשלה החלופי, להחליט על העברת הדיון לממשלה או הבאתו לידיעתה.
- (ב) נדון נושא בוועדת שרים, רשאית הוועדה להציע על העברתו לדיון בממשלה, ויחולו על ההצעה הוראות פרק ב' בתקנון.

פרק ז': טיפול בהצעות חוק

58. ייזום חקיקה ממשלתית

- (א) שר רשאי ליזום חקיקה הנוגעת לתחום סמכותו.
- (ב) התעורר ספק בדבר מיהו השר שהנושא נמצא בתחום סמכותו – יכריע בדבר ראש הממשלה בהסכמת ראש הממשלה החלופי.
- (ג) שר (להלן - **השר היוזם**) הרואה צורך בחקיקה הנוגעת לתחום סמכותו של שר אחר (להלן - **השר הממונה**), יבוא בדברים עם השר הממונה.
- (ד) הסכימו שני השרים על עקרונות החקיקה, יופץ תחילה תזכיר חוק, לפי הקבוע בסעיף 61 להלן, על-ידי השר הממונה או, אם שני השרים הסכימו לכך, על-ידי השר היוזם.
- (ה) לא הסכימו שני השרים כאמור בסעיף (ד) לעיל, רשאי השר היוזם להציע להעלות את הנושא לסדר היום של הממשלה או של ועדת השרים שנושא ההצעה בתחום סמכויותיה, לדיון עקרוני.
- (ו) קיבלה הממשלה, או ועדת השרים, עקרונית, את הצעתו של השר היוזם, יופץ תזכיר חוק על-ידי השר הממונה או, אם שני השרים הסכימו לכך, על-ידי השר היוזם.

59. תזכיר חוק

- (א) שר יפיץ תחילה תזכיר חוק.
- (ב) לאחר תום המועד לקבלת הסתייגויות לתזכיר החוק, יביא השר את טיוטת החוק לאישור, כאמור בסעיף 60 לתקנון.

60. טיוטת חוק

- (א) טיוטת החוק תהיה חתומה על ידי השר המגיש אותה ותכלול, בין היתר, את:
- שם החוק המוצע;
 - עיקרי הוראות החוק;
 - מטרות החוק;
 - הצורך בחוק;
 - השפעת החוק על תקציב המדינה, על תקן המשרד שימונה על ביצועו ועל היבטים מנהליים נוספים של אותו משרד ומשרדים ורשויות אחרים;
 - מקום שקיימת חובת הערכת השפעות רגולציה (RIA) – הפנייה לדוח בנושא, ותמצית עלויות הרגולציה והבירוקרטיה לפי הדוח;
 - נוסח החוק המוצע;
 - הערות היועץ המשפטי לממשלה לטיוטת החוק;
 - הערות הממונה על התקציבים במשרד האוצר לטיוטת החוק;
 - הסתייגויות של משרדי ממשלה ורשויות ציבוריות אחרות.

- (ב) מזכיר הממשלה יביא את טיוטת החוק לדיון בוועדת השרים לענייני חקיקה.
- (ג) ועדת השרים תדון בטיטוט החוק בדרך שדנים בהצעת החלטה לפי פרקים ב' ו-ג' לתקנון ; השרים שהגישו הסתייגות, או נציגיהם, יוזמנו לדיון.

61. יידוע שרים

עם כינונה של ממשלה חדשה יפיץ מזכיר הממשלה לידיעת השרים רשימה של טיוטות החוק אשר הונחו על סדר יומה של ועדת השרים לענייני חקיקה וטרם אושרו.

הוראה זו תחול גם כאשר שר חדש מצטרף לממשלה.

62. הצעת חוק

- (א) טיוטת חוק שאישרה ועדת השרים לענייני חקיקה ושקיבלה תוקף של החלטת ממשלה תפורסם ברשומות לאחר שעובדה ונוסחה במשרד המשפטים.
- (ב) הצעת חוק בנוסח לפרסום ברשומות תצורף לפרוטוקול של החלטות הממשלה ויראוה כמאושרת על-ידי הממשלה.

63. חקיקה דחופה

ראתה הממשלה צורך בחקיקה דחופה, היא רשאית לוותר על ההליכים של הגשת תזכיר חוק, הגשת טיוטת חוק והדיון בה וניסוח הצעת חוק או על חלק מהליכים אלה ; ויתרה הממשלה כאמור, היא תסמך את שר המשפטים, יחד עם שר או שרים שתקבע, לאשר על דעתה נוסח הצעת חוק לשם פרסום ברשומות והגשתו לכנסת.

64. הגשת הצעת חוק לכנסת

- (א) הצעת חוק שאושרה בממשלה או על דעתה, תוגש על-ידי מזכיר הממשלה לכנסת.
- (ב) הצעת החוק תובא לפני הכנסת על-ידי השר הממונה, ויכול שתובא על-ידי סגן השר או שר אחר. עמדת הממשלה תחייב את נציגי הממשלה בעת הדיונים בוועדות הכנסת.
- (ג) מזכיר הממשלה, לפי בקשת השר הממונה על ביצוע החוק ובהסכמת יושב-ראש ועדת השרים לענייני חקיקה או לפי בקשת ראש הממשלה, יהיה מוסמך לבקש בשם הממשלה מוועדת הכנסת להחליט על הקדמת הדיון בהצעת החוק לפי סעיף 81(ג) ו-88(ב) לתקנון הכנסת.

65. חזרה מהצעת חוק

- (א) מסירת הודעה לפי סעיף 95(א) לתקנון הכנסת בדבר חזרתה של הממשלה מהצעת חוק שהגישה לכנסת טעונה החלטת ממשלה או ועדת השרים לענייני חקיקה אשר תחליט בנושא על דעת הממשלה.
- (ב) במקרים שאינם סובלים דיחוי, ההודעה לפי סעיף (א) לעיל יכולה להימסר על-פי החלטת ראש הממשלה בהסכמת ראש הממשלה החלופי.
- (ג) הוראות סעיף זה יחולו גם לעניין חזרת הממשלה מהחזרת הצעת חוק, כאמור בסעיף 97(ג) לתקנון הכנסת.

66. הצעת חוק של חבר כנסת (הצעת חוק פרטית)

- (א) העבירה מזכירות הכנסת למזכירות הממשלה הצעת חוק של חבר כנסת (להלן: "**הצעת חוק פרטית**"), יעבירה מזכיר הממשלה בסמוך לקבלתה ובטרם הדיון בה בוועדת השרים לענייני חקיקה אל השר שנושא הצעת החוק הפרטית הוא בתחום פעולתו, לשם קבלת הערותיו, והעתק ממנה יעביר לשאר חברי הממשלה.
- (ב) השרים יעבירו הערות בכתב למזכירות הממשלה בתוך 30 יום מיום העברת הצעת החוק הפרטית לעיונם, למעט הצעות חוק שוועדת הכנסת או הממשלה החליטו לפטור אותן מחובת הנחה בת 45 יום, כקבוע בסעיף 76 בתקנון הכנסת; העתקי ההערות יועברו אל שר המשפטים.
- (ג) לעניין סעיף 76 בתקנון הכנסת - תיאום הזמן שבו יתקיים הדיון המוקדם בהצעת החוק הפרטית ייעשה עם מזכירות הממשלה באישור שר המשפטים.
- (ד) ועדת השרים לענייני חקיקה תדון בהצעות חוק פרטיות שלגביהן נקבע מועד לדיון במליאת הכנסת, ותקבע את עמדת הממשלה לגביהן.
- (ה) הצעת חוק פרטית שתובא לדיון במליאת הכנסת בטרם קבעה לגביה ועדת השרים עמדה כנדרש, תהיה עמדת הממשלה - להתנגד. היה בוועדת השרים מספר המצביעים בעד ונגד הצעת החוק שווה, עמדת הממשלה תהיה להתנגד לה.
- (ו)
- (1) הוגש ערר על החלטת ועדת שרים לענייני חקיקה בעניין הצעת חוק פרטית, תהיה עמדת הממשלה להתנגד להצעת החוק הפרטית כל עוד לא התקבלה החלטה בערר.
- (2) הוגש ערר, יעלה שר המשפטים את הצעת החוק הפרטית לדיון מחדש בוועדת השרים, אלא אם ביקש השר העורר שהדיון בערר יתקיים במליאת הממשלה.
- (3) נעדר השר העורר מן הדיון בערר שהגיש, יידחה הדיון למועד אחר, אלא אם הסמיך השר העורר שר אחר להציג את הערר במקומו והודעה על כך נמסרה מראש למזכיר הממשלה או שראש הממשלה אישר קיומו של הדיון שלא בנוכחות השר העורר, והודעה על כך נמסרה לשר העורר.
- (4) הוגש ערר על החלטת ועדת השרים לענייני חקיקה בעניין הצעת חוק פרטית שביצועה כרוך בעלות תקציבית, כמשמעה בסעיף 33(ג)(ד)(2) לחוק-יסוד: משק המדינה, לממשלה או לגוף מתוקצב -

יידון הערר בממשלה, אלא אם הסכימו השר העורר, שר המשפטים ושר האוצר כי הערר יידון בוועדת השרים לענייני חקיקה.

הוגש ערר כאמור, יגיש שר האוצר למזכירות הממשלה את אומדן העלות התקציבית של הצעת החוק סמוך לאחר הגשת הערר. לעניין סעיף זה תיקבע העלות התקציבית של הצעת חוק על פי הערכת שר האוצר או מי שהוא הסמיך לכך.

בסעיף זה – "גוף מתוקצב" – כהגדרתו בסעיף 3ג לחוק-יסוד: משק המדינה.

(ז) השר או סגן השר הנוגע בדבר יביא לפני הכנסת את עמדת הממשלה לגבי הצעת החוק הפרטית.

עמדת הממשלה תחייב את נציגי הממשלה בעת הדיונים בוועדות הכנסת.

67. החלת דין הרציפות על הצעת חוק

(א) הצעת שר להחיל דין רציפות על הצעת-חוק לפי סעיף 1 לחוק רציפות הדיון בהצעות חוק, התשנ"ג - 1993 (להלן – "**חוק הרציפות**") וכן הודעת ועדה מוועדות הכנסת לפי סעיף 4 לחוק הרציפות, תועבר על-ידי מזכיר הממשלה לכל חברי הממשלה.

(ב) ועדת השרים לענייני חקיקה תדון בהצעה ותקבע את עמדת הממשלה לגביה. ראש הממשלה או ראש הממשלה החלופי רשאים להוריד את ההצעה מסדר היום של הוועדה.

(ג) נדונה ההצעה, והוגש ערר – הוא יידון בהתאם להוראות סעיף 40 בתקנון. הדיון בהודעת ועדה מוועדות הכנסת יתקיים בהתאם לאמור בסעיף 4 לחוק הרציפות.

(ד) החליטה ועדת השרים לענייני חקיקה שהממשלה תבקש החלת דין רציפות על הצעת חוק על-פי סעיף 1 לחוק הרציפות, יודיע על כך השר הנוגע בדבר או יושב ראש ועדת השרים במליאת הכנסת.

(ה) עמדת הממשלה לגבי הודעה של ועדה מוועדות הכנסת לפי סעיף 4 לחוק הרציפות תועבר לוועדה מוועדות הכנסת ולשר הנוגע בדבר.

פרק ח': מצב חירום ותקנות לשעת חירום

68. הכרזת מצב חירום

סעיף 38 לחוק-יסוד: הממשלה קובע:

”

(א) ראתה הכנסת שקיים במדינה מצב של חירום, רשאית היא ביוזמתה או על-פי הצעת הממשלה, להכריז על מצב חירום.

(ב) תקופת תוקפה של ההכרזה תהא כפי שנקבע בה, אך לא תעלה על שנה; הכנסת רשאית לחזור ולהכריז על מצב חירום כאמור.

(ג) ראתה הממשלה שקיים במדינה מצב של חירום ושעקב דחיפות העניין יש להכריז על מצב חירום עוד לפני שניתן לכנס את הכנסת, היא רשאית להכריז על מצב חירום; תוקפה של ההכרזה יפקע כעבור שבעה ימים מיום נתינתה, אם לא אושרה או בוטלה קודם לכן על-ידי הכנסת, בהחלטה של רוב חבריה; לא התכנסה הכנסת, רשאית הממשלה לחזור ולהכריז על מצב חירום כאמור בסעיף קטן זה.

(ד) הכרזות הכנסת או הממשלה על מצב חירום יפורסמו ברשומות; לא ניתן לפרסם הכרזה על מצב החירום ברשומות, תפורסם ההכרזה בדרך מתאימה אחרת, ובלבד שתפורסם ברשומות מיד כשניתן יהיה לעשות כן.

(ה) הכנסת רשאית בכל עת לבטל הכרזה על מצב חירום; הודעה על הביטול תפורסם ברשומות.”

69. תקנות שעת חירום

סעיף 39 לחוק-יסוד: הממשלה קובע:

”

(א) במצב חירום רשאית הממשלה להתקין תקנות שעת חירום כדי להגן על המדינה, ביטחון הציבור וקיום האספקה והשירותים החיוניים; תקנות שעת חירום יונחו על שולחן ועדת החוץ והביטחון של הכנסת סמוך ככל האפשר לאחר התקנתן.

(ב) ראה ראש הממשלה כי לא ניתן לכנס את הממשלה וכי קיים צורך דחוף וחיוני להתקין תקנות שעת חירום, רשאי הוא להתקין או להסמיק שר להתקין.

(ג) תקנות שעת חירום כוחן יפה לשנות כל חוק, להפקיע זמנית את תוקפו או לקבוע בו תנאים, וכן להטיל או להגדיל מסים או תשלומי חובה אחרים, והכל זולת אם אין הוראה אחרת בחוק.

(ד) אין בכוחן של תקנות שעת חירום למנוע פניה לערכאות, לקבוע ענישה למפרע, או להתיר פגיעה בכבוד האדם.

(ה) לא יותקנו תקנות שעת חירום ולא יופעלו מכוחן הסדרים, אמצעים וסמכויות, אלא במידה שמצב החירום מחייב זאת.

- (ו) תוקפן של תקנות שעת חירום יפקע כעבור שלושה חדשים מיום התקנתן, זולת אם הוארך תוקפן בחוק, או שבוטלו על-ידי הכנסת בחוק או בהחלטה של רוב חברי הכנסת.
- (ז) תקנות שעת חירום ייכנסו לתוקף עם פרסומן ברשומות; לא ניתן לפרסמן ברשומות, הן יפורסמו בדרך מתאימה אחרת, ובלבד שיפורסמו ברשומות מיד כשניתן יהיה לעשות כן.
- (ח) חדל מצב החירום להתקיים, יוסיפו תקנות שעת חירום להתקיים לתקופת תוקפן אך לא יותר מ- 60 ימים מסיום מצב החירום; תקנות שעת חירום שתוקפן הוארך בחוק, יוסיפו לעמוד בתוקפן".

פרק ט': נסיעות חברי הממשלה וסגני שרים לחוץ-לארץ וקביעת ממלאי מקום

70. נסיעת ראש הממשלה ושר לחוץ-לארץ

- (א) (1) ככלל, נסיעת ראש הממשלה וראש הממשלה החלופי לחוץ-לארץ תובא לידיעת הממשלה.
- (2) נסיעת שר לחוץ-לארץ בתפקיד תהיה באישורו של ראש הממשלה והיא תובא לידיעת הממשלה. סעיף זה אינו חל על נסיעה לחוץ לארץ של ראש הממשלה החלופי.
- (ב) הודעה על נסיעת שר לחוץ-לארץ תוגש למזכיר הממשלה על-גבי טופס שהעתקו מצורף כנספח ג' לתקנון, מוקדם ככל הניתן.
- (ג) עם הגשת הבקשה למזכירות הממשלה יעדכן השר את לשכת המנהל הכללי של משרד החוץ על אודות הנסיעה.
- (ד) בתום הנסיעה יעביר השר לראש הממשלה או לשרים הנוגעים בדבר, ועל-פי שיקול דעתו של השר, דיווח על פרטים רלוונטיים לעבודת הממשלה או לעניינם של שרים אחרים שעלו בנסיעתו.
- (ה) שר או סגן שר הנוסע לחוץ-לארץ במימון גורם שאינו ממשלתי יפנה ליועץ המשפטי של משרדו מראש על-מנת לקבל חוות דעת בשאלה אם יש בקבלת המימון האמור משום חשש לניגוד עניינים או פגיעה בטוהר המידות או בסדרי המינהל התקינים וזאת מבלי לגרוע מאחריותו האישית של השר או של סגן השר להימנע מניגוד עניינים ביחס למימון זה.
- (ו) שר הנוסע לחוץ-לארץ שלא בתפקיד ידווח למזכיר הממשלה בכתב ומבעוד מועד על אודות נסיעתו, לרבות יעד הנסיעה ומועדיה. מזכיר הממשלה יודיע לראש הממשלה על נסיעת שר כאמור ועל פרטי הנסיעה של שר, מוקדם ככל הניתן.
- (ז) שר הנוסע לחוץ-לארץ, בין בתפקיד ובין שלא בתפקיד, יודיע למזכיר הממשלה עובר לנסיעה את שמו של חבר-הכנסת עימו הוא מקוזז, אלא אם ראש הממשלה ראה לפטור אותו מחובה זו בשל טעמים מיוחדים.
- (ח) הממשלה רשאית לקבוע שר שימלא את מקום השר שנעדר מן הארץ. מילוי המקום יכול שיהיה לכל תפקידיו של השר, כולם או מקצתם.
- (ט) הממשלה תפרסם ברשומות ותודיע ליושב ראש הכנסת על מילוי מקומו של שר.
- (י) נסיעת סגן שר לחוץ לארץ בתפקיד תהיה באישור השר הממונה על משרדו של סגן השר.
- (יא) נסיעת סגן שר שאינה בתפקיד תובא לידיעת השר הממונה על המשרד.
- (יב) נעדר ראש הממשלה מן הארץ, יזמן ראש הממשלה החלופי את ישיבות הממשלה וינהל אותן. אם נבצר מראש הממשלה החלופי למלא תפקידו זה, תקבע הממשלה, בהתאם לסעיף 16 לחוק-יסוד: הממשלה ועל-פי הצעת ראש הממשלה, את אחד השרים, שהוא חבר כנסת, למלא את מקומו בעת היעדרו מן הארץ, לצורך זימון ישיבות הממשלה.
- (יג) הממשלה תפרסם ברשומות ותודיע ליושב-ראש הכנסת על מילוי מקומו של ראש הממשלה.

פרק י': פרוטוקול החלטות ותמליל הדיונים של הממשלה וועדות השרים

71. תמליל של דיוני הממשלה וועדות השרים

- (א) תמליל של דיוני הממשלה וכן של ועדות שרים יירשם כפי שיקבע מזכיר הממשלה (להלן – "תמליל"). ככלל יתועדו הדיונים גם בהקלטה. התמלילים יישמרו במזכירות הממשלה ולא יועברו לגורמים אחרים לרבות לשרים.
- (ב) מזכיר הממשלה אחראי להפקדת התמלילים בגנזך המדינה.
- (ג) תמליל של ישיבות הממשלה ושל ועדות שרים בדיוניהן יסווג "סודי ביותר", וזאת בהיותו "עניין שהממשלה החליטה לשמרו בסוד" בהתאם לסעיף 35(א)(4) לחוק-יסוד: הממשלה. התמלילים הינם חומר סודי וחשאי והעיון בהם מוגבל לתקופה הקבועה בתקנות הארכיונים (עיון בחומר ארכיוני המופקד בגנזך), התש"ע – 2010.
- (ד) מזכיר הממשלה רשאי, על אף האמור בסעיף (ב) לעיל, לסווג תמליל או חלק ממנו בכל סיווג. אולם, תמליל של ישיבות הממשלה ושל ועדות שרים בדיוניהן בעניינים המפורטים בסעיף 35(א)(3-1) לחוק-יסוד: הממשלה יסווגו בכל מקרה בסיווג "סודי ביותר" ויחולו עליהם הוראות סעיף 72 לתקנון בשינויים המחויבים. לעניין פרוטוקול החלטות ותמליל של ועדת השרים לענייני ביטחון לאומי, ראה סעיף 51 לתקנון.
- (ה)

- (1) העיון בתמלילים כמפורט לעיל אסור, למעט לחברי הממשלה.
- (2) על אף האמור בסעיף (1) לעיל, מזכיר הממשלה רשאי, בנסיבות מיוחדות, לאשר לעובד ציבור לעיין בתמליל של ישיבת ממשלה או ועדת שרים, וזאת לצורך עבודתו השוטפת ובתחום הנוגע לעיסוקו של עובד הציבור.
- (3) המבקש לעיין בתמליל יודיע על כך למזכיר הממשלה והוא יעמיד את התמליל לעיונו של המבקש במזכירות הממשלה.
- (4) מזכיר הממשלה יתיר למי שנשא דברים בישיבת ממשלה או בוועדת שרים לעיין בדבריו כפי שנרשמו בתמליל, וזאת במתכונת שיקבע מזכיר הממשלה.

72. פרוטוקול הדיונים וההחלטות של הממשלה ושל ועדות השרים

- (א) מזכיר הממשלה, או מי שהוסמך על ידו, יערוך פרוטוקול של הדיונים וההחלטות של הממשלה ושל ועדות השרים.
- (ב) בפרוטוקול יירשמו שמות הנוכחים בישיבה, שמות הנעדרים, סיכום הדיון, הנחיות ראש הממשלה, או יושב ראש הוועדה, ההחלטות - אם נתקבלו, ואם נערכה הצבעה לגבי החלטה באותה ישיבה - גם מניין הקולות בהצבעה.

(ג) על-פי החלטה של ראש הממשלה או של יושב-ראש ועדת שרים, לפי העניין, לא תיכלל בפרוטוקול החלטה סודית ונוסחה יישמר בנפרד אצל מזכיר הממשלה, ובפרוטוקול יצוין "ההחלטה שמורה במזכירות הממשלה".

(ד) העתקי הפרוטוקולים, למעט פרוטוקול של ועדת השרים לענייני ביטחון לאומי וועדות שרים מסווגות אחרות, יופצו לנשיא המדינה, לשרים, ליועץ המשפטי לממשלה הממשלה ולבעלי תפקידים אחרים, כפי שקבע מזכיר הממשלה.

(ה) מזכירות הממשלה תעביר החלטות של הממשלה ושל ועדות השרים לשר המופקד על ביצוען, ולגורמים אחרים הנוגעים לעניין.

פרק י"א: סודיות ומסירת ידיעות

73. סודיות

סעיף 35 לחוק יסוד: הממשלה, קובע:

”

(א) הדיונים וההחלטות של הממשלה ושל ועדת שרים בעניינים אלה הם סודיים וגילויים ופרסומם אסור;

(1) ביטחון המדינה;

(2) יחסי החוץ של המדינה;

(3) סוג עניינים אחר שהממשלה ראתה את סודיותו כחיונית למדינה והכריזה עליו, בצו, לעניין סעיף זה;

(4) עניין שהממשלה החליטה לשמרו בסוד, ובלבד שגילוי ופרסומו של עניין כאמור אינו אסור אלא על מי שידע על ההחלטה.

(ב) הוראות סעיף קטן (א) לא יחולו על דברים שהממשלה או ראש הממשלה, או מי שהממשלה או ראש הממשלה הסמיכוהו לכך, התירו את פרסומם, או על דברים שפרסומם נדרש על-פי דין.”

74. הודעה בדבר סודיות הישיבה

מבלי לגרוע מהאמור בסעיף 71 לתקנון, בראשיתה של ישיבת ממשלה או ועדת שרים אשר בה נדונים עניינים סודיים כאמור יודיע מזכיר הממשלה, בתיאום עם יושב ראש הוועדה, כי חלות על הדיון ועל ההחלטות הוראות סעיף 35 לחוק יסוד: הממשלה בדבר סודיות.

75. פרסום על-ידי מזכיר הממשלה

(א) מזכיר הממשלה מוסמך לפרסם עניינים שפרסומם נאסר כאמור בסעיף 73 לתקנון.²

(ב) בקביעת הנושאים הניתנים לפרסום, יפעל מזכיר הממשלה לפי הנחיות של ראש הממשלה או של יושב-ראש ועדות השרים או של שר אחר שקבע לכך ראש הממשלה, דרך כלל או לעניין מסוים.

76. פרסום ברבים

מזכיר הממשלה רשאי להתיר פרסום סדרי היום, הצעות להחלטה והחלטות של הממשלה, של ועדות השרים אשר קיבלו תוקף של החלטות ממשלה ושל ועדות השרים הפועלות על פי חוק.

² ראה הסמכת מזכיר הממשלה – י”פ התשכ”ט, עמ’ 602

77. אי-פרסום על-ידי המשרדים

- א. ידיעות על דיונים והחלטות של הממשלה או של ועדות השרים וחומר לסדר היום, שהוגש לקראתם, אף אם גילויים ופרסומם לא נאסרו כאמור בסעיף 35 לחוק-יסוד: הממשלה, לא יפרסמו שרים ולא יגלו בעצמם או באמצעות דוברי משרדיהם, אלא אם הסמיך לכך בכל מקרה ראש הממשלה או יושב-ראש ועדת השרים או מזכיר הממשלה, לפי העניין, או שניתן לכך היתר אחר לפי סעיף 35(ב) לחוק-יסוד: הממשלה.
- ב. אין באמור בסעיף (א) לעיל כדי לגרוע מסמכותו של שר לגלות או לפרסם מידע שהוכן במשרדו בתחום אחריותו של המשרד רק מן הטעם שהוגש כחומר לסדר היום של הממשלה.
- ג. על אף האמור בסעיף (א) לעיל, רשאי שר להסביר החלטה של הממשלה או של ועדת שרים, ובלבד שלא יחלוק על החלטת הממשלה וכן שלא ימסור פרטים על הדיונים שקדמו לאותה החלטה, אלא באישור ראש הממשלה.

78. פניות מהציבור

פניות בכתב מהציבור בעניין החלטות ממשלה וחומר אחר יטופלו בהתאם לחוק חופש המידע, התשנ"ח - 1998 ולהנחיות היועץ המשפטי לממשלה.

פרק י"ב: פרסומים והודעות ברשומות

79. פרסומים והודעות על-פי דין

פרסומים והודעות ברשומות מטעם הממשלה, הנעשים על-פי הוראה שבדין, ייעשו וייחתמו על-ידי מזכיר הממשלה.

80. הודעות ופרסומים אחרים

פרסומים והודעות מטעם הממשלה שלא על-פי הוראה שבדין ייעשו על-פי הוראת הממשלה וייחתמו על-ידי מזכיר הממשלה, אם לא הורה ראש הממשלה הוראה אחרת.

פרק י"ג: הממשלה והכנסת

81. שר מתאם

ראש הממשלה רשאי להטיל על אחד השרים לשמש כשר המתאם בין הממשלה לבין הכנסת.

82. הודעות בכנסת

(א) ראש הממשלה יקבע את השר אשר יביא לפני הכנסת הודעת ממשלה או בקשה לאישור פעולה, הטעונות הודעה לכנסת או אישור הכנסת על-פי חוק יסוד: הממשלה או על-פי חוק הממשלה, התשס"א – 2001.

(ב) הודעות אחרות מטעם הממשלה בכנסת ימסור ראש הממשלה או שר אחר שהממשלה או ראש הממשלה הסמיכו לכך.

83. הצעות בדבר סדר היום של ישיבות הכנסת

מזכיר הממשלה יפעל מטעם ראש הממשלה או הממשלה בכל הקשור לסדר היום של הכנסת, בתיאום עם השר המקשר (ככל שמונה) וכמפורט בתקנון הכנסת.

84. הצעה לסדר היום של הכנסת

(א) הביאה מזכירות הכנסת לידיעת מזכיר הממשלה דבר קיומה של הצעה רגילה או דחופה לסדר היום של הכנסת, ימציא מזכיר הממשלה את ההצעה האמורה לחוות דעתו של השר הנוגע בדבר.

(ב) קיים ספק מיהו השר שההצעה נוגעת לו - יקבע ראש הממשלה בהסכמת ראש הממשלה החלופי את השר אשר ההצעה תועבר לחוות דעתו.

(ג) השר אשר ההצעה לסדר היא בתחום אחריותו ישיב בשם הממשלה, אלא אם קבע ראש הממשלה אחרת.

85. שאילתות

(א) שר יענה על שאילתות בכנסת בנושאים שבתחומי אחריותו.

(ב) הוגשה לשר שאילתה הנוגעת לתחום אחריותו של שר אחר - יעבירה לשר הנוגע בדבר ויודיע על כך למזכירות הכנסת.

(ג) קיים ספק מיהו השר שהשאילתה נוגעת לתחום אחריותו - יקבע מזכיר הממשלה את השר שישב לשאילתה.

86. תפקידו של סגן שר

סגן שר יפעל בכנסת בעניינים המנויים בפרק זה בשם השר שמינה אותו ובמסגרת העניינים שמסר לו השר, בהתאם לסעיף 25 בחוק-יסוד: הממשלה.

87. אחריות חברי הממשלה

סעיף 4 לחוק-יסוד: הממשלה קובע:
"הממשלה אחראית בפני הכנסת אחריות משותפת; שר אחראי בפני ראש הממשלה לתפקידים שעליהם ממונה השר".

- (א) לא יחלוק שר או סגן שר בעת הופעתו במליאת הכנסת או בוועדה מוועדותיה על החלטה של הממשלה, לא יסתייג ממנה ולא יבקר אותה.
- (ב) שרים או נציגיהם המוזמנים להופיע בוועדה מוועדות הכנסת יביעו את עמדת הממשלה, ובאין עמדת ממשלה יגבשו עמדה משותפת.

פרק י"ד: מעקב אחר ביצוע החלטות הממשלה

88. מעקב אחר ביצוע החלטות ממשלה ודיווח

- (א) החלטה שעל פי מהותה טעונה מעקב אחר ביצועה תהא כפופה להוראות סעיף זה.
- (ב) הממשלה תקבע בהחלטתה את השר או השרים שיהיו אחראים למעקב אחר ביצוע אותה החלטה, כאמור בסעיף 4 לתקנון.
- (ג) המנהל הכללי של המשרד, שבראשו עומד שר האחראי על מעקב אחר ביצוע החלטה, ידווח למנהל הכללי של משרד ראש הממשלה על יישום ההחלטה. הדיווח יעשה עד 14 יום לפני פקיעת המועדים הקבועים לביצוע ההחלטה וכן בתום כל שנה קלנדרית.
- (ד) המנהל הכללי של משרד ראש הממשלה ירכז את דיווחי המשרדים לפי סעיף קטן (ג) ויציג לממשלה או לגורם אחר אם קבעה זאת הממשלה, לפחות אחת לחצי שנה, דו"ח על ההתקדמות בביצוע החלטות הממשלה.
- (ה) ראש המטה לביטחון לאומי אחראי לעקוב אחר ביצוע החלטות הממשלה בענייני חוץ וביטחון וכן לעקוב אחר ביצוע החלטותיהן של ועדות השרים שתחום עיסוקן הוא בענייני חוץ וביטחון, והכל בהתאם לקבוע בחוק המטה לביטחון לאומי, התשס"ח - 2008 בעניין זה. ראש המטה לביטחון לאומי ידווח לראש הממשלה על יישום החלטות האמורות ויעביר עותק מן הדיווח למזכיר הממשלה.
- (ו) המעקב אחר ביצוע החלטות המתקבלות במסגרת דיונים על תקציב המדינה, לרבות החלטות הנוגעות לחוקים הקשורים לתקציב, ירוכז על-ידי הממונה על התקציבים במשרד האוצר, אלא אם כן נקבע אחרת.
- (ז) למרות האמור בסעיפים (א) – (ו) לעיל, מזכיר הממשלה רשאי לפנות לכל גורם ולקבל עדכון באשר לביצוע החלטה.

89. מעקב אחר הצעות חוק

לעניין החלטה בדבר הצעת חוק ממשלתית, יסתיים המעקב עם הגשת הצעת החוק לכנסת. על החלטות הנוגעות להצעת חוק של חבר כנסת (הצעת חוק פרטית) – ככלל לא יתקיים מעקב.

90. הטמעת החלטות ממשלה בתוכניות העבודה של משרדי הממשלה

שר האחראי על ביצוע החלטת ממשלה המסווגת כהחלטה ביצועית או החלטה על הנעת תהליך עבודה יעדכן בתוך שלושה חודשים מיום קבלת החלטת ממשלה את תוכנית העבודה המשרדית ב"ספר תוכניות העבודה של משרדי הממשלה". במקרה שבו מספר שרים אחראים על ביצוע החלטה, כל שר יעדכן את תוכניות העבודה במשרדו.

נספח א' בתקנון לעבודת הממשלה

"טופס" להמחשה ולהנחיה לצורך גיבוש הצעות ודברי הסבר להחלטה לממשלה או לוועדת

שרים

כותרת המגדירה את מהות הנושא המובא לדין ולאישור

הצעה להחלטה

מ ח ל י ט י ם, - כאן יבוא נוסח ההצעה שהממשלה מתבקשת לאשר. אם נדרשת הוצאה תקציבית יצוין היקפה ומהו המקור התקציבי ליישום ההצעה.

במקרים המתאימים יצוין לוח זמנים לביצועה של ההחלטה.

אם נדרש שינוי, תיקון או ביטול החלטות קודמות של הממשלה יצוין העניין במפורש. אם נדרש ייזום חקיקה או תיקון חקיקה בהקשר להצעה, ייאמר כאן כי מוטל על שר פלוני להגיש הצעת חוק בעניין.

ההצעה תצביע על השר האחראי לביצוע ההחלטה המוצעת ואם ההחלטה המוצעת נוגעת לתחום סמכותם של מספר שרים – יוצבע במפורש איזה שר אחראי על איזה חלק מן ההצעה.

ההצעה תצביע גם על הגורם האחראי למעקב אחר ביצוע ההחלטה או חלקים ממנה.

דברי הסבר

רקע כללי

בו יובהר הצורך בקבלת הצעת ההחלטה, המניעים והנסיבות שהביאו ליוזמה וכו'.

נתונים כלכליים והשפעה על משק המדינה

בהצעות שיש להן היבט כלכלי יובאו נתונים כלכליים, לרבות נתונים מספריים, נתונים השוואתיים וכן צפי להשלכות על משק המדינה ועל כלכלתה.

גורם אחראי למעקב (בהחלטה שעל פי מהותה טעונה מעקב אחר ביצועה)

כאן יוגדר השר (או השרים, לפי העניין) שיהיה אחראי למעקב אחר ביצוע ההחלטה.

תקציב

כאן יפורט היקף התקציב הנדרש לביצוע ההחלטה ואם היא כלולה במסגרת התקציב המאושר של המשרד.

אם ההוצאה הכספית אינה נכללת במסגרת התקציב המאושר, ינקוב השר מגיש ההצעה במקור התקציבי למימונה, תוך ציון עמדת שר האוצר.

לעניין זה - "הוצאה כספית" – לרבות התחייבות להוצאה או הפחתה של הכנסה.

התקציב הנדרש ליישום ההצעה, היקפו ומקורותיו יצוינו גם בהצעת ההחלטה.

בהצעות החלטה בעלות השלכות פיסקאליות יוצג המתווה הרב-שנתי של עלות ההצעה לאורך תקופה של 5 שנים או התקופה בה צפויה להצעה השלכה תקציבית, לפי הקצר ביניהם.

השפעת ההצעה על מצבת כח האדם

כאן יובאו נתונים והבהרות אם יש להצעה השלכות על מצבת כח האדם ומהם היקפי הגידול או הצימצום בכח האדם, היבטים של ייעול וחסכון בכח אדם. ככל שלישומה של ההצעה נדרשת תוספת כוח אדם, יצוין המקור לתוספת כוח האדם האמורה.

עמדת שרים אחרים שההצעה נוגעת לתחום סמכותם

כאן יצוין אם ההצעה נוגעת לתחום סמכותו של שר אחר. אם כן – יש לציין מהי עמדתו של השר האחר.

החלטות קודמות של הממשלה בנושא

כאן יצוינו החלטות קודמות של הממשלה העוסקות באותו נושא.

אם נדרש לשנות החלטות קודמות, להוסיף עליהן או לבטלן – יש לציין זאת במפורש גם בהצעת ההחלטה.

עמדת היועץ המשפטי של המשרד יוזם ההצעה

חוות דעתו של היועץ המשפטי של המשרד יוזם ההצעה, או מי שהוסמך מטעמו, תצורף להצעה להחלטה.

סיווגים*

סיווג ראשי:

סיווג משני:

תחום פעולה עיקרי:

חתימת השר המגיש

ההצעה תוגש בליווי מכתב הנושא את חתימת השר המגיש.

יש להתייחס לכל אחת מכותרות המשנה המופיעות בדברי ההסבר.

במקרה שאחת או יותר מכותרות המשנה אינה רלוונטית להצעת ההחלטה, יש לציין במפורש

"לא רלוונטי" או "אין."

* הצעות ההחלטה תסווגנה בהתאם ל"מסמך עזר לסיווג הצעות ההחלטה המובאות לממשלה", בידי מזכירות הממשלה הסמכות לאשר את הסיווג המוצע או לשנות אותו על-מנת שיתאים לכללי עבודת הממשלה.

חוות דעת משפטית הנלווית להצעת החלטה לממשלה ולוועדות השרים

נושא הצעת החלטה: _____
תמצית ההצעה בהתייחס להיבטיה המשפטיים:

קשיים משפטיים, ככל שישנם, ודרכי פתרונם:

עמדת היועצים המשפטיים של משרדים אחרים שהצעת ההחלטה נוגעת להם:

עמדת היועץ המשפטי של המשרד שהשר העומד בראשו מגיש את ההצעה או מי שהוסמך מטעמו:

שם	תפקיד	חתימה
----	-------	-------

סוג ההחלטה (לכל החלטה ייקבע סוג אחד ראשי ומספר סוגי משנה)

1. **החלטה ביצועית** (החלטות העוסקות ביישום מדיניות הממשלה בתחום כלשהו, בין אם באמצעות ביצוע פעולות באופן ישיר, הקצאה מחדש של משאבים בתוך הממשלה ומחוצה לה, שימוש בכלים כלכליים להשגת יעדי מדיניות והתערבות והסדרה של תחום כלשהו באמצעות רגולציה). **קוד: ביצועי.**
2. **החלטה הצהרתית** (החלטות שמהותן התווית מדיניות ממשלתית, קביעת עקרונות או הצבת יעדים או החלטות המסכמות סקירה או דיווח שניתן לממשלה - אשר אינן מטילות אחריות ביצועית על גורם כלשהו בממשלה). **קוד: הצהרתי.**
3. **החלטה על הנעת תהליך עבודה** (החלטות המטילות אחריות על גורם יחיד או פורום עבודה לגיבוש מדיניות או המלצות בנושא מסוים עד לתאריך יעד, במסגרת ממשלתית או כזו המשתפת גורמים שאינם ממשלתיים). **קוד: תהליך.**
4. **החלטה על מינוי** (החלטות העוסקות במינויים בממשלה ובשירות הציבורי, ובכלל זה מינויי שרים ומנכ"לים, הארכת מינויים קיימים ומינויים לתאגידים סטטוטוריים ולמועצות ציבוריות, באופן שאינו משנה את עבודת הממשלה). **קוד: מינויים.**
5. **החלטה על אופן עבודת הממשלה** (ובכלל זה אופן המינוי לתפקידים בשירות הציבורי, הקמת מסגרות עבודה קבועות בדרג שרים או בדרגים המקצועיים, העברת סמכויות והאצלתן, הקמה ופירוק של גופים ממשלתיים, נהלי רכש וכ"א וכ"י). **קוד: ממשלה.**
6. **החלטה על אישור פורמאלי** של החלטות גופים ודירקטוריונים כנדרש בחוק, אישור תקציב של חברה ממשלתית, הענקת תנאי שכר חריגים לבעלי תפקידים, אשרור אמנות בינלאומיות ומקומיות בנושאים שונים וקבלת עיטורים ממדינות או מגורמים זרים). **קוד: פורמאלי.**
7. **החלטה העוסקת בחקיקה ממשלתית המובאת לכנסת**. **קוד: חק"מ.**
8. **החלטה העוסקת בחקיקה פרטית המובאת לממשלה לצורך גיבוש עמדתה**. **קוד: חק"פ.**
9. **החלטה על שינוי וביטול החלטות ממשלה קודמות**. **קוד: שינוי.**
10. **החלטה על אישור נסיעות**. **קוד: נסיעות.**
11. **החלטה אחרת**. **קוד: אחר.**

תחום הפעולה העיקרי של ההחלטה (לכל החלטה ייקבע תחום אחד)

1. **חוץ וביטחון** (נושאים מדיניים, מערכת הביטחון, היערכות למצבי חירום, חוסן לאומי, מערך המילואים).
2. **חברה וכלכלה** (רווחה, בריאות, חינוך, שיכון ובינוי, חקלאות, פריפריה, מיעוטים, מיסוי, ספורט ומדע).
3. **נושאים אזרחיים** (מדיניות הגירה, בטיחות בדרכים, רעידות אדמה, מעמד האישה, פנים, דמוגרפיה).
4. **ישראל והעם היהודי** (יהדות התפוצות, דת ומדינה, קליטת עליה, ירושלים ומעמדה).
5. **תשתיות וסביבה** (תשתיות פיזיות, תחבורה, התיישבות, תקשורת, תעופה, איכות הסביבה).
6. **המגזר הציבורי** (ממשלה, חברות ממשלתיות, תאגידים סטטוטוריים, שלטון מקומי, מועצות דתיות).
7. **אכיפת חוק** (פשעה, מדיניות גבולות, הגירה בלתי חוקית, טיפול באלימות וכו').
8. **תרבות, סמלים וטקסים.**
9. **אחר** (ובכלל זה להחלטות שסיווגן הראשי חקיקה ממשלתית, חקיקה פרטית או נסיעות שרים).

הערות

- לכל הצעת החלטה יוגדר סוג החלטה ראשי. בנוסף לו, יוגדרו לכל החלטה מספר סוגי משנה, בהתאם למהות ההחלטות הנדרשות בחלקיה השונים של ההצעה.
- לכל הצעת החלטה יוגדר תחום אחד שהוא תחום הפעולה העיקרי של ההחלטה. כאשר מדובר בהחלטות שסיווגן הראשי חקיקה פרטית, חקיקה ממשלתית או אישור נסיעות, ייכתב "תחום – אחר."
- כאשר המדובר בחקיקה ממשלתית, יש להבחין בין שני סוגים: (1) החלטות ביצועיות של הממשלה אשר שינוי חקיקה הינו חלק מהן תסווגנה כ"ביצועיות" בסיווג ראשי וכ"חקיקה ממשלתית" בסיווג משני; (2) החלטות העוסקות אך ורק בחקיקה ממשלתית על שלביה השונים (אישור המתווה, אישור טיוטת החוק, עררים על ההחלטות וכדומה) תסווגנה כ"חקיקה ממשלתית" בסיווג ראשי ללא סיווגים משניים.
- החלטות שסיווגן אישור מינויים יסווגו על-פי תחום המשרה המדובר; החלטות על אופן עבודת הממשלה יסווגו כהחלטות שתחומן המגזר הציבורי.

נספח ב' בתקנון לעבודת הממשלה

נהלי הצגת מצגות בישיבת ממשלה

שר המבקש להציג נושא מסוים באמצעות מצגת ינהג כמפורט להלן :

- המצגות יכללו עקרונות ונקודות עניין (בגודל פונט לא קטן מ – 36), וכן מרכיבים גרפיים כמו תרשימים, מפות, תמונות, וידאו קצר וכדומה.
- המצגות מיועדות להעביר מסרים ולא פרטי פרטים.
- המצגות אינן חלופה לחומר קריאה נלווה.
- זמן הצגת המצגת לא יעלה על 20 דקות.
- המצגת תכלול לא יותר מ- 10 שקפים.

מצגות המיועדות לממשלה יועברו למזכירות הממשלה לפחות יומיים טרם הישיבה.

חריגים מהסדר זה באישור מראש של מזכיר הממשלה.

נספח ג' בתקנון לעבודת הממשלה

בקשת שר לנסיעה לחוץ לארץ בתפקיד

1. שם השר ותפקידו:

2. ארץ היעד:

3. מטרת הנסיעה:

4. פגישות מתוכננות:

5. מועד הנסיעה (יציאה וחזרה):

6. שם חה"כ עימו מקוזז השר:

7. תיאום עם מטה משרד החוץ בלשכת מנכ"ל משרד החוץ (שם ותפקיד):

8. האם הנסיעה היא במימון זר (מלא או חלקי)? כן/לא

זהות הגורם המממן

האם התקבלה חוות דעת היועץ המשפטי של המשרד לפיה אין בקבלת המימון הזר משום חשש לניגוד עניינים או פגיעה בטוהר המידות או בסדרי המינהל התקינים? כן/לא

9. הערות:

נספח ד' בתקנון לעבודת הממשלה

נוהל עבודת הממשלה בחירום

1. כללי

- (א) בבסיס ארגון עבודת הממשלה בחירום עומד נהל עבודת הממשלה בחירום.
- (ב) מטרת הנהל היא להגדיר ולקבוע את סדרי עבודת הממשלה בחירום כנספח לתקנון עבודת הממשלה.
- (ג) למען הסר ספק, מובהר כי נוהל זה דן במצבי חירום פרטניים ואינו דן במצב החירום הכללי הקיים במדינה ושהוכרז בהתאם לסעיף 38 לחוק יסוד: הממשלה.
- (ד) אין באמור בנהל זה כדי לפגוע בסמכות הנתונה לממשלה או לשר משריה לפעול במצבי חירום על-פי כל דין.

2. מצבי חירום אפשריים

"מצב חירום" – מצב המצריך היערכות מיוחדת ופעילות רב תחומית ברמה הלאומית. מצב החירום יכול לנבוע מאחד מאלה:

- (א) מלחמה כוללת או עימות מוגבל או נסיבות העשויות להוביל למערכה כזו;
- (ב) פיגוע "טרור על" קונבנציונלי או בלתי קונבנציונלי, לרבות שיבוש מערכות מידע הגורם לסיכון בנפש או נזק לתשתיות "סייבר טרור";
- (ג) אסון טבע – רעידת אדמה, שיטפון וכדומה;
- (ד) מגיפה;
- (ה) תקלה תפעולית, כגון תקלה הגורמת להתפשטות חומר מסוכן או חומר רדיולוגי, וכדומה העשויה לגרום לאסון המוני.

3. הודעה על הפעלת הממשלה במתכונת חירום והפעלת מנגנוני הממשלה בחירום

- (א) ראש הממשלה יהיה מוסמך לקבוע בהסכמת ראש הממשלה החלופי כי לעניין הפעלת הממשלה מתקיים מצב חירום בהתאם לנוהל זה.
- (ב) בקשה להפעלת הממשלה בחירום תובא בפני ראש הממשלה על-ידי שר בממשלת ישראל או על-ידי כל גורם אחר הכפוף לראש הממשלה.

4. הפעלת מנגנוני משרד ראש הממשלה בעת הכרזה על הפעלת הממשלה במתכונת חירום

בהתקיים מצב חירום תינקטנה הפעולות הבאות:

- (א) מזכיר הממשלה יודיע על מצב החירום, בהקדם האפשרי, לכל חברי הממשלה. כל אחד מחברי הממשלה יפעל על-פי תחומי אחריותו ויודיע על מצב החירום לגורמים הכפופים לו. חברי הממשלה יודיעו למזכירות הממשלה על מקום הימצאם ועל דרכי ההתקשרות עמם בכל עת על-מנת שניתן יהיה לאתרם ולזמנם לשיבות לפי הצורך.
- (ב) מזכיר הממשלה יודיע על מצב החירום, בהקדם האפשרי, לנשיא המדינה, ליושב ראש הכנסת, ולגורמים נוספים על-פי הנחיית ראש הממשלה.
- (ג) מזכיר הממשלה, ראש המטה לביטחון לאומי, המזכיר הצבאי של ראש הממשלה, מנכ"ל משרד ראש הממשלה, ראש הסגל וראש מערך ההסברה במשרד רה"מ יפעילו, כל אחד בתחום אחריותו, את נוהל החירום של המנגנונים שהם אחראים עליהם, וזאת כדי לאפשר את פעילותם התקינה והיעילה של הממשלה ושל ראש הממשלה במצב החירום.

5. עבודת הממשלה לאחר הכרזה על הפעלת הממשלה במתכונת חירום

- (א) בהתקיים מצב חירום תתכנס הממשלה, בהקדם האפשרי, לשיבה ראשונה בה ינתן עדכון על המצב ויתקבלו החלטות בהתאם. ראש הממשלה יקבע בישיבתה הראשונה של הממשלה את התדירות הנדרשת להתכנסויותיה. ראש הממשלה יקבע ישיבות נוספות, לפי הצורך.
- (ב) הממשלה תתכנס לשיבותיה, במקום מושבה הרגיל במשרד ראש הממשלה בירושלים. ואולם, אם הנסיבות יחייבו זאת, או אם קבע כך ראש הממשלה, תתכנס הממשלה במקום אחר שיקבע וזאת כדי להבטיח את פעולתה התקינה.
- (ג) הוראות תקנון עבודת הממשלה יחולו גם על דיוני הממשלה בעת התכנסותה במצב של חירום בשינויים המתחייבים. ראש הממשלה בהסכמת ראש הממשלה החלופי יהיה מוסמך לקבוע הוראות והנחיות אחרות לעניין זה ככל שידרש.
- (ד) ראה ראש הממשלה כי המצב מחייב כינוס ועדת שרים כלשהי או קבוצת שרים לנושא מיוחד - ינחה את מזכיר הממשלה לכנסם.
- (ה) ראש הממשלה בהסכמת ראש הממשלה החלופי ייקבע את סדר היום לישיבת הממשלה, ואת משכו של הדיון.
- (ו) הממשלה תקבל דיווח עדכני ושוטף על המצב, וכן כל מידע רלוונטי לצורך קבלת החלטות.
- (ז) הנושאים, התצוגות והעזרים המיועדים להצגת הנתונים לממשלה יתואמו על-ידי ראש המטה לביטחון לאומי, מזכיר הממשלה והמזכיר הצבאי לראש הממשלה. ראש המטה לביטחון לאומי יתאם זאת עם המרכז לניהול משברים לאומיים (להלן - מנ"ל) והגורמים המתאימים.
- (ח) יירשם תמליל מדיוני הממשלה ומדיוני ועדות השרים או קבוצת השרים שיתכנסו בעת חירום. הדיונים יתועדו במקביל גם בהקלטה.
- (ט) החלטות הממשלה והחלטות ועדות השרים יועברו לאלתר על-ידי מזכיר הממשלה לגורמים הנוגעים בדבר לצורך ביצוע.

(י) סודיות הדיונים תיקבע בהתאם לסעיף 35 לחוק יסוד: הממשלה. מזכיר הממשלה יהיה אחראי לחדד את העניין בעת ישיבות הממשלה, ועדות השרים או כל הרכב שרים אחר.

6. תפקידי הממשלה ופעולותיה בשעה שקיים מצב חירום

(א) הממשלה תעקוב אחר התפתחות מצב החירום ותנחה, ככל הנדרש, את משרדי הממשלה, הרשויות והזרועות האחרות של המדינה כיצד לטפל באירוע, בהשלכותיו ובתוצאותיו, לרבות:

(1) להנחות בכל הנוגע לגיוס אמצעים וכוח אדם לטיפול במצב.

(2) להנחות, ככל הנדרש, בכל הנוגע לפעילות האזרחית והחזרה לחיים תקינים

בתום מצב החירום.

(3) להנחות את מערכי ההסברה והדוברות בארץ ובעולם.

(ב) במצב חירום שעניינו מלחמה, עימות מוגבל או פעילות ביטחונית משמעותית בלבד –

(1) הממשלה, או כל צוות שרים שיוסמך על-ידי הממשלה, יגדירו את המטרות, ויורו את

צה"ל וזרועות הביטחון האחרות באשר ליעדים הנדרשים מהם לצורך הפעילות.

(2) הממשלה, או כל צוות שרים שיוסמך על-ידי הממשלה, יאשרו את ביצוע התוכניות

האסטרטגיות שיוצגו על-ידי צה"ל וזרועות הביטחון האחרות, ויעקבו אחר מהלכי

המלחמה, העימות המוגבל או הפעילות הביטחונית.

(3) הממשלה תדון, ככל שניתן בישיבתה הראשונה שלאחר תחילת מצב החירום, בצורך

להכריז על "מצב מיוחד בעורף" לפי חוק ההתגוננות האזרחית, התשי"י – 1949. החליטה

הממשלה כי יש מקום להכרזת "מצב מיוחד בעורף" – תפעל לפי האמור בחוק ההתגוננות

האזרחית בעניין זה. אין באמור בסעיף זה כדי לגרוע מסמכותו של שר הביטחון להכריז

על "מצב מיוחד בעורף", אם שוכנע שר הביטחון כי קיימות נסיבות המצדיקות הכרזה

על מצב מיוחד בעורף, והממשלה טרם הכריזה על כך.

(ג) אם לא קיימת הכרזה על מצב חירום לפי סעיף 38 לחוק יסוד: ממשלה – תדון הממשלה, ככל

שניתן בישיבתה הראשונה שלאחר תחילת מצב החירום, בצורך להכריז מצב חירום לפי סעיף

זה. החליטה הממשלה כי יש מקום להכרזת מצב חירום לפי סעיף זה – תפעל על-פי האמור

בחוק יסוד הממשלה.

(ד) ראש הממשלה, וכן כל שר בתחום אחריותו, יבחן את הצורך בהתקנת "תקנות שעת חירום",

לפי סעיף 39 לחוק יסוד: הממשלה, ויביא בפני הממשלה את המלצתו בדבר התקנת תקנות

שעת חירום כאמור. אין באמור בסעיף זה כדי לגרוע מסמכותו של ראש הממשלה להתקין

תקנות שעת חירום או להסמיך שר להתקין, אם לא ניתן לכנס את הממשלה ואם קיים צורך

דחוף וחיוני בהתקנתן.

(ה) שר הביטחון יביא בפני הממשלה, ככל שניתן בישיבת הממשלה הראשונה שתתכנס לאחר

תחילת מצב חירום, את המלצתו בדבר הפעלת "משק לשעת חירום", כמשמעותו בהחלטת

הממשלה מס' 1716 מיום 6/7/1986 והחלטת הממשלה מס' 1080 מיום 13/2/2000. הממשלה

תדון בהמלצת שר הביטחון ותקבל החלטה בעניין זה.

- (ו) הממשלה תדון בצורך להסמיך את שר הביטחון לפעול לגיוס חיילי מילואים לשירות בנסיבות חירום לפי סעיף 8 לחוק שירות המילואים, התשס"ח – 2008, או לשירות במצב מיוחד לפי סעיף 9 לחוק שירות המילואים, לפי העניין. אין באמור בסעיף זה כדי לגרוע מסמכותו של שר הביטחון לקרוא לחיילי מילואים לשירות בצווי חירום, בהסכמת ראש הממשלה, אם שוכנע כי עקב דחיפות העניין יש לעשות כן עוד לפני שניתן לקבל את אישור הממשלה.
- (ח) שר הביטחון ידווח לממשלה על גיוס אמצעים וציוד לפי חוק רישום ציוד וגיוסו, התשמ"ז-1987.
- (ט) הממשלה תדון בצורך לפעול לקבלת תמיכה וסיוע חוץ בתחום המדיני, הצבאי והאזרחי.
- (י) הממשלה תדון בהנחיות הנדרשות בכל הנוגע להגנת העורף האזרחי והפעילות האזרחית, לרבות החזרה לחיים תקינים בתום מצב החירום.
- (יא) הממשלה תדון ותנחה בדבר ההסברה והדוברות לציבור בארץ ובעולם.

7. מתווה לדיוני הממשלה בשעה שקיים מצב חירום

רשימת הנושאים שיוצגו לממשלה :

(א) במצב חירום שעניינו מלחמה, עימות מוגבל או פעילות ביטחונית משמעותית :

- (1) תמונת מצב האויב (על-פי חזיתות) ביבשה, באוויר ובים.
- (2) תמונת מצב כוחותינו (על-פי חזיתות) ביבשה, באוויר ובים.
- (3) תוכניות צה"ל, לרבות דרכי פעולה אפשריות וחלופות.
- (4) כיווני התפתחות אפשריים ב-48 השעות הבאות.
- (5) דרישות לסיוע חוץ בתחום הצבאי (אם יהיו כאלה).
- (6) תמונת מצב העורף, לרבות גורמי הפגיעה, היקפי הפגיעה בעורף והמשמעות של הנזקים שנגרמו לעורף.
- (7) תמונת מצב בהיבטים של מל"ח, (לרבות תמונת מצב ברשויות המקומיות הנתונות לאיום).
- (8) תמונת מצב מדינית.
- (9) הערכת מצב בתחום ההסברה.
- (10) נושאים נוספים ע"פ קביעת ראש הממשלה.

האחריות לוודא הצגת הנושאים על-ידי השרים וראשי הגופים תהיה על ראש המטה לביטחון לאומי. על בסיס הצגת תמונת המצב תקיים הממשלה הערכת מצב בה יבחנו החלופות ויתקבלו החלטות.

8. דוברות, הסברה ומסירת מידע לציבור בשעה שקיים מצב חירום

- (א) במהלך מצב החירום יופעל במשרד ראש הממשלה מערך הסברה לאומי בחירום אשר יעסוק בתחומי ההסברה מול התקשורת הישראלית והתקשורת הזרה, ויתאם את פעילות מערכי הדוברות השונים.
- (ב) הממשלה תודיע לציבור על קיומו של מצב חירום. כן תימסר הודעה לציבור על הכרזות והחלטות אחרות של הממשלה, לרבות: הכרזת מצב מיוחד בעורף, הפעלת מערך מל"ח, התקנת תקנות שעת חירום.
- (ג) הממשלה תודיע לציבור, באורח שוטף ותכוף, על דיוניה ועל החלטותיה ככל שאין בהודעות משום פגיעה בביטחון המדינה והציבור ובאינטרסים חיוניים של המדינה או הציבור.
- (ד) ההודעות ימסרו באמצעי התקשורת, ע"י גורם בכיר כפי שייקבע על-ידי ראש הממשלה או הממשלה, ועל ידו בלבד.



היועצת המשפטית

ירושלים, ז' בתמוז התשפ"א

17 ביוני 2021

סימוכין : 2569192242

חוות דעת משפטית הנלווית להצעת החלטה לממשלה ולוועדות השרים

נושא הצעת ההחלטה: אישור תקנון עבודת הממשלה ה-36

תמצית ההצעה בהתייחס להיבטיה המשפטיים:

א. סעיף 31(ו) לחוק יסוד: הממשלה קובע כדלקמן:

"הממשלה תקבע את סדרי ישיבותיה ועבודתה, דרכי דיוניה ואופן קבלת החלטותיה אם דרך קבע ואם לעניין מסוים."

מכוח סמכות זו נהגו ממשלות ישראל לאורך השנים לאשר בסמוך לאחר כינון תקנון עבודת ממשלה, המסדיר את אופן עבודתה.

ב. הממשלה ה-36 הוקמה כממשלת חילופים כמשמעה בסעיף 13א לחוק יסוד: הממשלה.

סעיף 13א(ד)(1) לחוק יסוד: הממשלה קובע כי בממשלת חילופים מספר השרים המזוהים כבעלי זיקה לראש הממשלה יהיה שווה למספר השרים המזוהים כבעלי זיקה לראש הממשלה החלופי. ואולם, הסעיף ממשיך וקובע, כי אם מספר השרים לא שווה כאמור, על הממשלה לקבוע מנגנון הצבעה שיבטיח כוח הצבעה שווה לשני "הצדדים", כלומר מנגנון שלפיו כוח ההצבעה של כלל השרים בעלי הזיקה לראש הממשלה בממשלה יהיה שווה לכוח ההצבעה של כלל השרים בעלי הזיקה לראש הממשלה החלופי, או כללים לעניין אופן קבלת ההחלטות שיבטיחו יחס כאמור.

סעיף 43ב לחוק יסוד: הממשלה קובע שראש הממשלה החלופי בממשלת חילופים יהיה ממלא מקום ראש הממשלה לפי סעיף 5(ד), ולא ימונה לראש הממשלה ממלא מקום אחר.

התיקונים האמורים בחוק יסוד: הממשלה מחייבים לערוך שינויים בהתאם בתקנון עבודת הממשלה.

בנוסף, להסכמים הקואליציוניים שנחתמו עובר להקמת הממשלה ה-36, צורף כנסח ב' נוסח תקנון מוצע. בסעיף 5 להסכם הקואליציוני בין סיעת יש עתיד לסיעת ימינה, נקבע כי התקנון המוצע יובא לאישור הממשלה בסמוך ובהקדם האפשרי לאחר הקמתה. בסעיף 7 להסכם הקואליציוני האמור נקבע כי בכל הנוגע להצבעה בישיבות ממשלה יהיה כוח ההצבעה של כלל השרים בעלי הזיקה לראש הממשלה שווה לכוח ההצבעה של כוח השרים בעלי הזיקה לראש הממשלה החלופי, וכי החלטה שאחד הגושים התנגד לה פה אחד לא תאושר.

בהתאם לאמור, התקנון המובא כעת לאישור הממשלה, אשר מתבסס בעיקרו על הנוסח האמור שצורף להסכמים הקואליציוניים, קובע הוראות לעניין מעמדו וסמכויותיו של ראש הממשלה החלופי בכל הנוגע לקביעת סדר היום של הממשלה, הבאת נושאים להצבעה, מעמדו כממלא מקומו של ראש הממשלה ומכלול עניינים נוספים הנובעים מכך.



היועצת המשפטית

ג. כאמור, סעיף 13א(ד)(1) לחוק יסוד: הממשלה מחייב כי במצב שבו מספר השרים בשני הגושים אינו שווה – וכך אכן המצב בהרכבה הנוכחי של הממשלה – הממשלה תקבע מנגנון הצבעה או כללים לעניין אופן קבלת ההחלטות שיבטיחו יחס המבטא כוח הצבעה שווה של שני הגושים. בהתאם לכך, סעיף 18 לתקנון המוצע קובע לעניין קיום הצבעות בממשלה כדלקמן:

"הצבעות"

- (א) העלאת נושא להצבעה תעשה רק בהסכמת ראש הממשלה וראש הממשלה החלופי.
- (ב) הצעה שנערכה עליה הצבעה תתקבל ברוב קולות של המשתתפים בהצבעה, כשהנמנעים אינם באים במניין הקולות. היה מספר המצביעים בעד ונגד שווה, תידחה ההצעה. ואולם, הצעת החלטה שכל השרים בעלי הזיקה לראש הממשלה, או כל השרים בעלי זיקה לראש הממשלה החלופי, התנגדו לה פה אחד – לא תאושר.
- (ג) הצעה שהובאה לדיון ולהחלטת הממשלה ולא היו לגביה הסתייגויות או התנגדויות, או שההסתייגויות וההתנגדויות הוסרו במהלך הדיון – תאושר גם ללא הצבעה על-פי הצעת ראש הממשלה ובלבד שלא נותרו הסתייגויות כלשהן.
- (ד) שר הנעדר משיבת ממשלה בשעת ההצבעה בהצעה מסוימת רשאי להצביע על ההצעה במסירת הודעה אישית למזכיר הממשלה.
- (ה) שר הנמצא בחוץ לארץ ומונה לו ממלא מקום, רשאי להצביע באמצעות השר הממלא את מקומו, ובלבד שממלא המקום קיבל ממנו רשות או הרשאה כללית להצביע. באין הרשאה כאמור, תחול על השר האחריות לתאם עם ממלא מקומו את ההצבעה."

ד. יצוין כי מעבר לכך התקנון קובע את הצורך בהסכמתו של ראש הממשלה החלופי במכלול נושאים נוספים המנויים בו.

לצד השינויים הנדרשים לאור הוראות חוק יסוד: הממשלה בנושא ממשלת חילופים, והתיקונים המשקפים את ההסכמות הקואליציוניות, כולל התקנון המוצע תיקוני נוסח שונים וכן מספר הסדרים שהם שונים מאלו שנקבעו בתקנון עבודת הממשלה שקדם לו, שהעיקריים שבהם מפורטים בדברי ההסבר להצעת ההחלטה, ובהם:

- עיגון הפרקטיקה הנוהגת בעניין הפצת סדר היום והחומרים הנלווים לשיבות הממשלה באמצעות "אתר המעטפה" (סעיף 8 לתקנון);
- הסדרת אישור ואשרור אמנות בין-לאומיות על ידי ועדת השרים לענייני ביטחון לאומי מטעמים מיוחדים של ביטחון המדינה ו/או יחסי החוץ שלה (סעיף 10 לתקנון) כאשר לעניין זה יובהר כי אם אותה אמנה היא גם הסכם שחל עליו סעיף 47 לחוק הפיקוח על ייצוא ביטחוני, התשס"ז-2007 יחולו במקביל ההליכים לפי החוק וההליך הקבוע בסעיף זה בתקנון;
- הוספת אפשרות לשר המעוניין בכך להביע התנגדותו להצעה שמובאת בפני השרים באמצעות פניה בכתב, מבלי שהדבר יחייב את הבאת ההצעה למליאת הממשלה, כך שההכרעה בהצעה תוכל להיעשות במסגרת המשאל ברוב קולות; וכן מתן סמכות לראש הממשלה, בהסכמת ראש הממשלה החלופי, לקצר או להאריך את פרק הזמן לקיום משאל בכתב (סעיף 19 לתקנון); תיקונים מקבילים נעשו בסעיף



היועצת המשפטית

המתייחס לאפשרות קבלת החלטה על ידי ועדת שרים שלא בישיבה אלא בדרך של משאל (סעיף 38 לתקנון);

• השוואת פרק הזמן שבו תופץ לידיעת חברי הממשלה הצעת החלטה שעניינה מינוי הנעשה על ידי הממשלה או המובא לאישורה לפרק הזמן שבו מופץ סדר היום כולו, תוך מתן אפשרות לראש הממשלה, בהסכמת ראש הממשלה החלופי, לקבוע פרק זמן ארוך יותר לפני הבאת המינוי לדיון בממשלה; בנוסף התווספה אפשרות לשר המעוניין בכך להעלות הצעה למינוי, או לאישור מינוי על ידי הממשלה, שבתחום אחריות משרדו, והכל אם לא החליט ראש הממשלה אחרת (סעיף 20 לתקנון);

• הוספת אפשרות כי הצעה להחלטה, הסתייגות מהצעת החלטה, וערר על החלטת ועדת שרים, שהוגשו על ידי שר שחדל לכהן בממשלה, ושאינם נוגעים לתחומי פעילות משרדו או אחריותו של השר, יועברו על ידי מזכיר הממשלה לראש הממשלה או לראש הממשלה החלופי, לפי זיקת השר שחדל לכהן. לאחר ההעברה כאמור יראו את העניין כאילו הוגש על-ידי ראש הממשלה או ראש הממשלה החלופי והמשך הטיפול ייעשה בהתאם להחלטתם (סעיף 24 לתקנון);

• הוספת סמכות לראש הממשלה או לראש הממשלה החלופי, להסיר נושא מסדר יומה של ועדת שרים, בנוסף לסמכויות שהיו קבועות בעבר לראש הממשלה בעניין סדר היום של ועדות השרים, ומבלי שיידרשו טעמים מיוחדים לכך; האמור לא חל על ועדות שרים הפועלות על פי חוק (סעיף 27 לתקנון);

• הוספת קביעה כי ישיבות ועדות השרים לא תתקיימנה במהלך קיום ישיבות ממשלה וכי קיום ישיבה של ועדת שרים מחוץ לחדרי מזכירות הממשלה טעון אישור מראש של ראש הממשלה (סעיף 29 לתקנון);

• הסרת האפשרות לקבוע ועדת שרים שבה לא יוזמן שר הממלא מקום של שר (סעיף 30 לתקנון);

• קיצור תקופת הזמן להגשת ערר על החלטות ועדת שרים משבועיים לשבוע מיום שהופצה ההחלטה לידיעת חברי הממשלה (סעיף 39 לתקנון);

• הוספת קביעה כי ראש המל"ל או נציגים מטעמו ירכזו חומרי רקע מקצועיים עבור חברי ועדת השרים לביטחון לאומי, שאינם ראש הממשלה ושר הביטחון, ויסייעו בהכנה לישיבות הוועדה (סעיף 49 לתקנון);

• הוספת הבהרה כי ההוראה לפיה תמליל ישיבות הממשלה וועדות השרים בדיוניהן יסווג "סודי ביותר" נקבעת גם בהתאם לסעיף 35(א)(4) לחוק יסוד: הממשלה, אשר מסמיך את הממשלה לקבוע עניינים שיישמרו בסוד (סעיף 71 לתקנון); הוספת הבהרה כי ההוראה בעניין הודעה על סודיות ישיבות הממשלה או ועדות שרים אינה גורעת מהוראת סעיף 71 בעניין סודיות התמלילים (סעיף 74 לתקנון);

• תיקון נספח ג' לתקנון שעניינו נסיעת שר לחו"ל בתפקיד, כך שיתווסף בו מידע ביחס לנסיעות בתפקיד הנעשות במימון שאינו ממשלתי, באופן שעולה בקנה אחד עם הנחיית היועץ המשפטי לממשלה מס' 1.1713 העוסקת בנסיעות שרים וסגני שרים לחו"ל במימון חוץ ממשלתי.

קשיים משפטיים, ככל שישנם, ודרכי פתרונם:

בהתאם לחוק יסוד: הממשלה, נתון לממשלה שיקול דעת רחב בקביעת סדרי עבודתה. כאמור לעיל, התקנון המוצע דומה בעיקרו לתקנונים קודמים תוך התאמות ועדכונים שונים, חלקם כפועל יוצא ממבנה הממשלה כממשלת חילופים, חלקם מטעמים קואליציוניים, וחלקם על בסיס הניסיון המקצועי שנצבר בנושא לאורך השנים.



היועצת המשפטית

ביום 27.1.2021 הוגשה עתירה לבית המשפט העליון בשבתו כבית משפט גבוה לצדק בעניין בקשה לקבלת תמלילי דיוני הממשלה וועדות השרים בדבר ההתמודדות עם התפרצות נגיף הקורונה (בג"ץ 614/21 **התנועה לחופש המידע ואח' נ' משרד ראש הממשלה ואח'.**) הדיון בעתירה אוחד עם ערעור על פסק דין של בית המשפט המחוזי בירושלים שדחה עתירה לקבלת התמלילים שהוגשה לפי חוק חופש המידע, התשנ"ח-1998 (עע"מ 452/21 **התנועה לחופש המידע נ' משרד ראש הממשלה ואח'.**)

בעמדת המדינה, כפי שהובאה בפני בית המשפט, נאמר, בין היתר, כי הוראות התקנון לעניין קיום ישיבות הממשלה כישיבות סגורות (סעיף 14 לתקנון) ולעניין סודיות התמלילים (סעיף 71 לתקנון) עולות בקנה אחד עם סמכותה של הממשלה, המעוגנת ברובד החוקתי, וזאת הן לפי סעיף 31(ו) לחוק יסוד: הממשלה, המקנה לממשלה סמכות לקבוע את סדרי עבודתה, דרכי דיוניה ואופן קבלת החלטותיה, והן לפי סעיף 35(א)(4) לחוק היסוד, המקנה לממשלה את הסמכות להחליט בנוגע לסודיות דיוניה ולסודיות דיוני ועדות השרים שהקימה. ההבהרות ששולבו בסעיפים 71 ו-74 לנוסח התקנון המוצע משקפות את העמדה המשפטית האמורה. לצד זאת, יש לציין כי הדיון בהליכים דלעיל התקיים ביום 14.6.2021 ועד כה טרם התקבלה החלטה על ידי בית המשפט ו באשר להמשך הטיפול בשני התיקים או לגופם של הדברים.

עמדת היועצים המשפטיים של משרדים אחרים שהצעת ההחלטה נוגעת להם:
ההצעה תואמה עם מחלקת ייעוץ וחקיקה במשרד המשפטים.

עמדת היועץ המשפטי של המשרד שהשר העומד בראשו מגיש את הצעת ההחלטה:
אין מניעה משפטית לאשר את הצעת ההחלטה.

ב ב ר כ ה,
שלומית ברנע פרגו, עו"ד
היועצת המשפטית